

EESTI PÄEVA- LEHT

ESTNISK DAGBLADET

Laupäeval, 10. märtsil 1973

Nr. 19 (3807)

15. aastakäik

Millal viimati taunis Rootsi Balti ikestust?

Seoses Eesti Vabariigi 55-nda aastapäevaga on mitmed mõjukaad rootsi lehed nii suuremates linnades kui ka provintsis meenutanud praegust olukorda Balti riikides. Nii kirjutab moderaatide leht Nya Wermlands-Tidningen:

Eesti, Läti ja Leeduga pole meil suuremat pistmist. Säl pole teatavasti — vastandina Indo-Hiinale — pa-ljudel aastatel sõda peetud. Kuid sääl pole ka loodud mitte mingisugust rahuldavat rahu.

Vastupidiselt, võimule tuli totalitaarne ikestus, vägivald ja terror, mis on suunatud süütute vastu. Ja mis praegugi veel on võimul.

Ei, balti rahvastest ja nende jul-mast saatusest kommunismi saapa-kontsa all pole meil põhjust mõõda vaadata.

NWT märgib, et Rootsi valitsus, kes on tauninud sõjategevust Vietna-mis ja seejuures hukka mõistnud ai-nult üht pooltest, peaks täie endast-mõistetavusega juhtima maailma tä-helepanu ka Baltikumile.

Täpelt nii, nagu Rootsi valitsus on kritiseerinud USA-d ja selle pre-

sidenti, peaks järgmiseks sammuks olema pöördumine Sovjeti ja Kremli poole.

Millal viimati ütles Rootsi peami-nister ainsatki sõna vabaduse rõhu-mise kohta, mis toimub meile nii lä-hedal, kõigest 400 km otse üle Lääne-mere, küsis NWT.

Västernorrlands Allehanda, mis samuti on moderaatide leht, küsib, kas Rootsi on täielikult kaotanud huvi baltlaste vastu.

Kas meid huvitavad ainult sünd-mused, mis toimuvad meist küllalda-selt kaugel?

Või on olukord hoopis selline, et meie valitsus ei julge omada seis-u kohta balti rahvaste vabaduse suhtes ainult sellepärast, et meie ise asume niivõrd lähedal nende rõhujatele?

USA-d võib ju peaminister kriti-seerida ükskõik kui haavavas sõna-stuses, kuna see on sisepoliitiliselt "hea teema". Sovjeti puhul aga keh-tivad teised reeglid.

Ei teeks kahju, kui meie ka Root-si vahetevahel mõleksime tagasi vii-maste aastakümnete ajaloole meie ot-sesest naabruses, ütleb Västernorr-lands Allehanda. (EPL/JA).

**Külastage
EESTI MAJA
WALLING. 34-I**

Sv. Dagbladet: Vägivallaaktid UNUSTATAKSE

— Üks juubel, mis praktiliselt võttes rootsi massmeediumeis unustati, oli Eesti iseseisvuse väljakuulutamise 55. aastapäev. Võib ennast vaid trüütsida sellega, et see meelde tuli nendele 1500 inimesele, kes viimse kohani täitsid Kontserthuseti suure saali juubeli tähistamisel, kirjutab Svenska Dagbladeti poliitiline kommentaator Sagittarius oma järjekordses "rööds" Balti probleemi üle. Ta tuletab seejuures meelde juubeleid, mida tähis-tatakse ja mida ei peeta vajalikuks tähistada näit. TV-s.

90-aastane Marie Kopperman tõi New Yorgis aktusele üle-maailmsete Eesti Päevade ajaloolise lipu, mis anti üle eesti ühiskonnale USA-s ja jäi hoiale skautlikule noorusele (Foto Artur Kalm).

Sagittarius kirjutab:

Mida aga Sveriges Radio/TV mee-nutas, oli Mussolini võimu ülevõtimi-se 50-nes aastapäev.

Fashismi kuritööd meenutatakse meeldi ja see ei tee mingisugust ka hju, olgugi et fashism tänapäeval ei moodusta aktuaalset hädaohtu.

Kuidas on aga lood kommunismi riomadega? Oneti domineerib kom-munism poolt Euroopat, koguni poolt maailma.

Ei valkita ainuüksi Baltikumi saa-tusest, vaikus ümbritseb ka Tshhe-hit, Sveriges Radio/TV tuletab meel-Järg. lkh. 11

Kultuuri auhinna AKTUS

Rootsi Eestlaste Esinduse tänavu-se kultuuriauhinna üleandmise ak-tus toimub laupäeval, 10. märtsil kl. 18 Medborgarskolani aual, Upp-landskatan 49 (Odenplani ligiläi).

Tänavuse auhinna laureaadiks on teatavasti poetess Marie Under. Ak-tuse avasõna professor Hans Kaurilt, Marie Underi loomingust kõneleb kirjanik Bernard Kangro ja lõppsõ-na ütleb zhürii sekretär, toimetaja Arvi Moor.

Vasaloppet ceestlaste osavõtul

Traditsioonilisest Vasaloppetist, mis on kujunenud maailma giga-seimaks suusavõitluseks (seekord startis 8.750!) võitis osa ka seekord eestlasi.

Avaldatud nimestikus esimese tu-hande hulka tulnute seas olid 617-es Ivar Luks (Norrköping) ajaga 6.35,13, 1363-as Hanno Põldme (Södertälje) ajaga 7.21,04, 2934-as Harry Valdmaa (Stockholm) 8.30,47, 3432-ne Paul Kan-narvik (Tumba), 8.50,59 ja 7506-es M. Saar (Uppsala) 12.42,58). Võrdluseks võitja, soomlase Pauli Siitonen aeg: 4.42,11). Võib arvata, et eestlasi, kes võitluse lõpetasid olid märksa roh-keim.

90 parlamendiliiget ja välisminister Balti öhtul Ottawas

OTTAWA (EPL) — Kanada eestlaste valitud esinduse Rahvusliku Välisvõitluse Nõukogu senini õnnestunui-maks välisvõitluslikuks aktsiooniks kujunes Kanada parlamendihoones toimunud Balti öhtu seoses Arved Viiraldi "Ristideta haavad" üleandmisega parlamendi liikmeile: kohal oli 90 parlamendiliiget ja neli valitsuse liiget, nende hulgas välisminister Mitchell Sharp. Paralleelalgatusena toimus samal päeval selle välisvõitlusli-ku teose üleandmine ka Inglise kuninganna esindajale Kanadas, kindralkuberner Ronald Michenerile delega-tiooni poolt, kuhu kuulusid E.V. aukonsul Ilmar Heinsoo, RVN esimees Hans Lupp, eesti ajakirjanikud ja rändraamatukogude juhid. Kindralkubernerile esines Toronto eesti gaidide rahvarühmitis.

Hiljem parlamendihoones toimu-nud Balti öhtul võitsid sõna välismi-nister Mitchell Sharp, senaatorid Paul Yuzik ja Andrew Thompson ning alamkoja liige Gordon Fairweat-her.

Öhtu toimetulemisel olid organi-seerijaks senaator Yuzik ja RVN Ottawa-esindaja Valter Pent. Ko-hal olid ka Läti ja Leedu keskkor-pu ühiskondade esindajad.

Öhtu avas sõnavõtuga senaator Yu-

zyk, kes rõhutas, et vabadusele on õigus kõigil rahvastel. Kanada nau-dib vabadust, kuid ta tunneb sümpaatiat ka nende rahvaste vastu, kes on kaotanud oma vabaduse ja võitle-vad selle tagasi saamiseks.

Vabadusele ja iseseisvusele on õi-gus ka Balti rahvastel. Pikema sõna-võtuga Eesti ja teiste Balti riikide elukorra selgitamiseks esines Balti Liit Kanadas esimees U. Petersoo, kes andis juhikese ülevaate Balti ri-

kide vabadusvõitlusest ja iseseisvuse väljakuulutamisest 1918. aastal.

Ta kirjeldas ka parlamendiliikme-tel kuidas N. Liit murdis Balti riikidega sõlmitud lepingud ja vallus-tas need maad 1940. aastal, mattes Eesti, Läti ja Leedu raudeesiride taha. Praegu toimub Balti riikides suur venestamisprotsess, mis ähvar-dab kogu maailma pilkude all balti rahvad maa pealt ära hävitada. Sel-Järg. lkh. 11

90-aastane Siberi raamatu autor sinimustvalgega

NEW YORK (VES) — 900 inimest kogunes New Yorgi Armeenia Maja saali Eesti Vabariigi 55-a sünnipäeva tähistama, kuhu aktuseko-nejaks oli kutsutud möödunudviiste ülemaailmsete Eesti Päevade juht ja organisator mag. Robert Kreem, kes oma esinemist algas Esti Päevade lipu üleandmisega USA eesti ühiskonnale. Maria Kopper-man, kes pikki aastaid viibis oma perekonnaga Siberis ja oma elamusi kirjeldab Rootsis ilmunud mälestusraamatus.

Rob. Kreem märkis, et Maria Kop-perman esindab aktusel eesti rahva kodumaist osa ja selle tohtuid kan-natusi. Maria Koppermani ning lipu saatsid sõjainvaliid skautmaster Harry Tramot ja Eesti Päevade USA-komitee esimees Walfried Siir-fak.

Robert Kreem palus Maria Kop-permani anda sinimustvalge lipp üle USA eestlaskonnale, keda esi-ndas vastuvõtjana Eesti Rahvuskom-itee abiesimees Paul Saar. Viimane,

olles lipu vastu võtnud andis selle hoiule eesti skautlikule noorusele, kelle esindajana lipu üle võttis skaut Karl Tammar, kellel kaasa oli viiest gaidist koosnev lipuvälve.

Aktusekõnes manitses Robert Kreem, et eestlased vabas maailmas kasvataks oma jõu tugevaks, sest meie saame lootä eeskätt vaid oma jõule. Selle jõu kasvatamiseks on vaja, jätkata suurkogunemisi Eesti Päevade tüübilt.

EPL 10. märtsil 1973

UDUSEM VAHE

Peaminister Olof Palme äratas Göteborgis peetud kõnega üldist tähelepanu selle tõttu, et ta esmakordselt täie teravusega ründas antidemokraatlikke ekstreemiste "igas kandes". Kõigepealt tabas see aga vahepeal tugevaks kasvanud igasuguseid kommunistlikke sekte, kes oma destruktiivse tegevusega üha rohkem hakkavad peavala tegema rootsi demokraatialle.

Ka valitsuserakonnale, kes mitmesugustel taktikalistel kaalutlustel vahepeal on nende aktivisusele läbi sõrmede vaadanud ja mõnelgi juhul koguni soodustanud äärmuslikke vaadete ja nende kandjate pääsemist monopoli-massmeediume, nagu seda on TV ja raadio, samal ajal aga ka partei enda ajakirjanduse, kus näiteks õhtuleht Aftonbladet ikka ja jälle kipub "vasemale parteist".

Kõige selle tõttu on Rootsi ühiskonnas üldiselt tekkinud üllatav tolerants totalitaarse sotsialismi vastu, mis ikka veel kannab nimevõtet kommunism, et mida üha sagedamini märgistatakse sõnaga "sotsialism", mis üha udusummas muudab vahejono kommunistliku sotsialismi ja demokraatliku sotsialismi vahel, mida traditsiooniliselt on kandnud sotsiaaldemokraatia.

Juba asjaolu, et demokraatliket erakondade kõnelede varem selgelt välja jäeti antidemokraatlikud parteid nagu kommunistid ja natsid, kriipsutab alla, et ajalooliselt kui ka ideoloogiliselt on siiski põhjatu vahe totalitaarse kommunisti ja demokraatliku sotsialismi vahel. Vahe, mida ka Rootsis on traditsiooniliselt valitsuspartei poolt rõhutatud, kuid mis avaliku arvamus poole pöördumisel massmeediumide kaudu on kaotanud paljudi endisest selgusest ja iseenesest mõistetavusest.

Nagu seda muide väidab ka üks rootsi sotsiaaldemokraatia vana kaardiväe esindajaid Per Albin Hanssoni generatsioonist, just vaskäärnuse eest hoiatamise pärast Dala demokraati peatoimetaja kohalt lahkunud Gösta Söderlund oma ilmutas mälestusraamatus "Rektaktör" (s).

Ta nõuab "selge piiri hoidmist kommunismi vastu", mis aga sageli osutub raskeks noortele vaskakademikutele, kes vilkalt esinevad tööilmaüksis esindajana, ise omamata tugevamat sidet töötajatega. Ei ole ju saladus, et LKAB streigiga, mis ametühinguliselt oli "metsik", on järgnenud terve rida häireid tööturul samast tüübist ja

mis oma sisus on suunatud nii LO kui valitsuspartei vastu.

Nähtavasti veendumus, et neid äärmuslusi on võimatu võita demokraatlikule erakonnale häältega, sunnib nüüd markantsemat poliitikat nende vastu tarvitama, seda enam, et äärmusgruppide otse ühiskonda laostav propaganda on muutunud üha kahjulikumaks ja ka ebapoolusemaks.

Vahepealne aeg, kus teadlikult piiri äärmusvasakluse vastu ebamäärasemaks muudeti, on aga kahtlemata oma jäljed jättnud. Ega asja- ne Rootsi Kommunistliku Partei (end. KFML) hõlbi dr. Eyllini rööms kinnitust, et tema erakond ei ole osanud aimatagi, et rootsi ühiskond nii kiiresti muutub üha kommunistisõbralikumaks (ta mõtles siin kogu rahva toetust kommunistlikele poolele Vietnamis), ei ole vaid tühjad sõnad.

Tegelikult on demokraatliku liini tumendamine käinudki eeskätt Vietnam-hüsteeria kaudu. Kui võetakse peaaegu reservatsioonideta "pool" rezhimi ja liikumise poolt, millest teada on, et see minimaalseimalgi määral ei ole demokraatlik, küll aga sotsialistlik totalitaarses mõistes, siis osutub ka raskeks selgemat joont sise poliitika tõmmata. Eriti veel olukorras, kus üks ebademokraatlik ke kommunistlike fraktsiooni, VPK, on tehtud salsongikõrvaldiks ja moodustab selle maa sise poliitika vähenusvalituse päästeõnga riigipäeva-häältest.

Tulemusega, et ka välismaal peetakse loomulikuks demokraatlike riikide juhtimisel kommunistide osavõttu, unustades hiljutised ajaloolised kogemused, mis on saanud nendest "segarezhimideks riikide", mis asuvad lähimas naabruses ja kus demokraatlik pool varsti hävitati — tuletagem vaid meelde, kuidas Tšehhoslovakkias Masaryk salapäraselt aknast välja "kukkus" ja Eeneshi-demokraatiale punkti peale pani.

Nii seal kui ka mujal aitaisid arengule kaasa need naiivid, kes ei osanud sõnas "sotsialism" tõmmata selget piiri demokraatia ja diktatuuri vahel.

See on demokraatiat kui ka demokraatlike erakondade endi huvide, et piir hoiataks selge kõige demokraatliku ja totalitaarse vahel, et ei toetataks diktatuuri, ükskõik, mis värvi nad siis juhtuvad olema. Ka siis kui need diktatuurid juhtuvad end ühistama "sotsialismi" peibutuslodega.

KLA

VÄLISKOMMENTAAR

KINDLUSETU RAHU

Viis päeva kestnud suur rahukonverents Pariisis lõppes deklaratsiooniga avaldamisega, milles sisuliselt kiidetakse heaks Ühendriikide ja Lõuna-Vietnami kokkuleppe Põhja-Vietnami ja Lõuna-Vietnami n.n. ajutise revolutsioonilise vahel 27. jaanuarist s.a sõjategevuse lõpetamiseks Vietnamis ning Laos ja Kambodžas.

Kaheteistkümne riigi välisministrite poolt allakirjutatud deklaratsioon koosneb üheksast punktist, mida üldiselt iseloomustab ühine soov "Pühakult respektiivset relvarahu ja rahu". Kogu deklaratsiooni ei üelda aga ühtki sõna selle kohta, kuidas kindlustada "sõjategevuse lõpetamist Vietnamis" ja "rahu kogu Indohiinas", nagu nii ühest kui teisest kõneldakse 27. jaanuari dokumendis.

Ükski riik ei võta enesele ka mingit kohustust sel puhul, kui relvarahu ja oodatud pärisrahu rikutakse. Vastustel selles mõttes minnakse Pariisi rahukonverentsi deklaratsioon

nis üle selgetusega, et kui jaanuarikokkulepet või selle nelja lisaproto-kolli rikutakse ja see tähendab ohtu Vietnamis sõltumatu, ühtsuse, suveräänsuse ja territoriaalse puutumatuse vastu, siis peavad kokkuleppele allakirjutanud neli lepinguosalist, s.o. USA, Põhja-Vietnam, Lõuna-Vietnam ja sealne ajutine revolutsiooniline valitsus PRR, konsulteerima vajalike vastuabinõude suhtes rahukonverentsi ülejäänud maid, s.o. Kanadat, Indoneesiat, Poolat, Ungarit, Nõukogude Liitu, Hiina rahvavabariiki, Suurbritanniat ja Prantsusmaad.

Rahvusvaheline konverents Vietnamis asjus võib uuesti kokku tulla siis, kui USA ja Põhja-Vietnam seda ühiselt soovivad või vähemalt kuus praegust konverentsiaalset nõuavad.

Rahukonverentsi deklaratsioonis ei ole peetud vajalikuks moodustada erilist rahvusvahelist institutsiooni, kuhu rahvusvaheline relvarahu kontroll- ja järelevalve komisjon võiks

tarbekorral pöörduda, nagu seda nüüd Kanada, kes koos Indoneesia, Poola ja Ungariga kuulub sellesse komisjoni.

Seepeärast on Kanada alla kirjutatud rahukonverentsi deklaratsioonile reservatsiooniga, et olenes sündmusel edaspidisest käigust Vietnamis, kas Kanada jääb komisjoni koosseisu või tõmbub tagasi. Rahukonverentsi deklaratsiooni enese kohta on selgust, et teksti koostamine on sisuliselt toime tulnud Ühendriikide ja Põhja-Vietnami kokkuleppele, kusjuures muud konverentsilised märgisid rohkem statistilise rolli.

Lääne-Euroopa üks välisminister on sel puhul tähendanud, et tegemist on olnud "kõige imelikuma rahvusvahelise konverentsiga, millest ta kunagi on osa võtnud". Kanada välisminister on omalt poolt leidnud, et konverentsi deklaratsiooni sõnastus on nii ebamäärane, et relvarahu järelvalve on ainult illusoorne.

Tõepoolest, kuna suur rahukonverents Pariisis ei teinud katset rahvusvahelise kontrollsüsteemi asjalikkuse ülesehitamiseks rahu kaitses Kagu-Aasias, siis töötab tulemuseks olla kindlustu rahu. Kellele see tuleb kasuks ja kellele kahjaks, pole raske ette näha. Põhja-Vietnam ja n.n. vabasturne FNL on igatahes suutnud läbi viia, et Lõuna-Vietnami n.n. ajutine revolutsiooniline valitsus PRR on võetud võrdseks üles rahukonverentsi Pariisis esindatud teiste valitustest hulka.

Seda saavutati diplomaatilise nõusuga, et ühe maa valitustele allkirj dokumendil ei tähendavat isendast, et sellega käib kaasas tunnustamine kõigi teiste maaade poolt. Nõnda võib Lõuna-Vietnami seaduslik valitsus dokumendile alla kirjutada samuti kui PRR, kuigi viimasel pole isegi kindlat ametlikku asukohta.

Muidugi on olukord niiviisi ebaloomulik, aga kui Ühendriigid on sellega juba 27. jaanuari kokkuleppe nõustunud, siis võeti see ka rahukonverentsi Pariisis omaks.

Areng meenutab suures joones sedasama teed, mida käidi Genfi konverentsidel 1954 ja 1962. Mõlemal korral lubati rahu heaks teha väga palju, tegelikult ei muutunud midagi. Kommunistlik agressioon arenes kurikula. Ho Chi-minhi tee rajamisega Laos ja Kambodža kaudu, mis lõpuks võimaldas Põhja-Vietnami kalaleitungi laial rindel Lõuna-Vietnamis.

Nüüd toimunud kolmas rahukonverents on isegi nigelam heade lubadustest poolest. Väljaveatiks on kindlustu rahu tõenäoliku veelgi suurema häidsoouga kui varem. Ähvardatud on endiselt mitte ainult Lõuna-Vietnam, vaid ka Laos ja Kambodža ning järgnevalt kogu Indohiina.

A.K.

Euraasia ja Eesti Ivar Paulsoni töös

Umbes kümne aasta eest polnud Kesk-Euroopas olemas peaaegu ühtki usundiajaloolist, etnoloogilist või folklooristlikku ajakirja, mille kaastõlgete nimetuslik poleks esinenud nime Ivar Paulson.

Seda kirjutab Syd kaudu lähelehel külje lätlane Andrejs Johansons, kes võtab sõna Paulsoni postuumselt ilmunud teadusliku töö "The old Estonian folk religion" kohta.

Raamat on ilmunud USA-s, India-na ülikooli kirjastusel. Johansons märgib, et kuigi Paulson suri juba 1969, kõigest 43 aasta vanuses, omas ta rahvusvahelist kuulsust teadlasena. Muidugi oli ta tuntuim vastava eriala isikute hulgas, ütles Johansons.

Paulson oli eestlane, kuid teadlasena osutas ta tähelepanu kogu Põhja-Euraasiale. Tema teaduslikud rännakud tavatsesid alati lastele juures, misjärele teid kulges üle moralvaste, samojedide, tunguude, jakuutide ja paljude teiste rahvaste kuni tsuktsitide ja kamtschatskalaste väljale. Lõppjameks olid "karsened aiund" Jaapani põhjaosas.

Kahele momendile nende rahvaste usundimaailmas pöördus Paulson alati tagasi — osalt nende ettekujuvatele inimesele, osalt inimese religioossele suhtumisele loomadesse, ütles Johansons.

Oma postuumses teoses on aga Paulsen muutnud kojuõidud kurssi. Välja arvatud lähemast sissejuhatusest, kus mõistete "usk" ja "religioon" suhet lähemalt arutatakse, on raamat täielikult pühendatud Eestile ja eestlaste vanale rahvausale.

Eessõnas tutvustatakse autorit professor Gustav Ränga poolt, kes omal ajal Tartu ülikoolis oli Paulsoni aademiiline õpetaja ja teaduslik juhendaja. Ränk on ligemale 25 aastat olnud Rootsi üks juhtivamaid etnolooge, ütles Johansons.

Edasi ütles ta, et Paulson pole lahtnud — või jõudnud — anda süstemaatilistest kiidust oma ainele üldises mõttes, vaid on piirunud läbilõikega, mis haaravad teatud tähtsaid ainealasid.

Nende hulka kuuluvad kodu, mets ja vesi koos sinna juurde kuuluv kireva vaimude hulga, peale selle maa ja taeva osatähtsus rahvausandis ja lõpuks etekujutused hingest ja surmast.

Mis puutub faktilistesse andmetesse eestlaste rahvausundi kohta, pole Paulsoni teos kuidagi võimeline asendama Oskari Lõoritsa kolmekihilist, ligemale 1800 leheküljelist teost, mis sellepeärast saab Eesti Komitee Kooli- ja noortetoimikond kursustele loetavaks 30. märtsiks. Osavõtjate arv on Koolide Peavalitsuse poolt kindlaks määratud ja piiratud.

1949-57 anti saksa keeles välja Lundi Gustav Adolphi akadeemia poolt, nendib Johansons.

Kugi nimetatud monumentaalne töö on ülimalt väärtuslik materjal kogumikuna, kannatab see siiski autori ühekselge ja vahepehvel teoreetiliselt puudulike interpretatsioonide all.

Paulsoni tugevus aga ilmneb just analüütilisel tasemel, peale selle kindlatel ja peaaegu alati usaldatavatel üldistustel.

Nimetatud õneliku kombinatsioonia Lõorits-Paulson peaks vajadus eesti rahvausundi valgustamiseks olema kaetud kauaks ajaks, toonitab Andrejs Johansons, (EPL/JA).

Kõneõhtu Ivo Grenziga

Pühapäeval, 11. märtsil kell 4 p.l. korraldab ERL Klubi Stockholmis Eesti Majas, Wallingat. 34 kõneõhtu, kus esineb televisioonist ja raadiost üldtuntud eestlastest direktor Ivo Grenz. Tema kõneleb TV ja raadio osast massmeediumite hulgas, annab ülevaate nende korraldusest, tegevusest ja poliitikast. Kuidas toimub tv- ja raadiomehe igapäevane töö mikrofoni ees ja lava taga jms.

Ettekandele järgneb läbirääkimiste osa, kus kõneleja annab täiendavat selgitust küsimustele, mida koossejaid esitavad ja mis eriti meile kuulajaid võivad huvitada.

Toimetaja Grenz on suure kogemustega raadio ja TV-tegelane. Teatavasti töötas ta omal ajal juba Radio Nordi juures, kust teda suurepäraste ja populaarse diktoriina kutsuti Rootsi riikliku raadio teenistusse.

Praegu näime teda järjekindlalt päevaauudiste teadustajana TV-s. Olemasoleval andmeil on see nüüd esimest korda, kus ta esineb avalikul koosolekul oma kaasmaalaste keskel.

Euroopameister suusatamises

Tšehhis Kavgolovs toimuvatel Euroopa junioride meistrivõistlustel suusatamises tuli naiste 5 km suusatamises Euroopameistriks Ruti Rehemaan Eestist ajaga 16.12.

Hõbemedaalile tuli norrart Märit Myrnnä ajaga 18.13. Rootslastest olid parimad Görel Partjapoli, kes tuli neljandaks ajaga 18.25,67 ja Lena Karlsson, kes jäi viiendaks ajaga 18.39,51.

Õpetajatekursus Mölles

Koolide Peavalitsuse ja Eesti Komitee Kooli- ja noortetoimikonna ühisel korraldusel toimub ka sellel suvel järjekordne pedagoogiline kursus eesti algkoolide, täienduskoolide, (täienduskoolide ja mängukoolide õpetajatele. Kursus toimub 10.—18. augustini Mölles, Grand Hotellis.

Kursus on mõeldud pedagoogiliseks täiendamiseks üldises mõttes kõikeide eesti koolis töötavatele õpetajatele, eriti aga nalle, kes hiljem taotlevad õpetajatuks saamist eesti-päraseid aineid õpetamiseks.

Kursuse juhatajaks on Eesti Komitee Kooli- ja noortetoimikonna esimees fil. dr. Joh. Ungerson. Kursuse kavas on nii nagu varemalt aastatelgi eestipäraseid aineid — eesti keel ja kirjandus, eesti mateemaatika, eesti ajaloolis valitud osad, eesti muusika, eesti kunst ja drama, samuti psühholoogia, pedagoogika ja eestipärase aineid meetoodika eri koolitüüpides.

Tehnilised abivahendid ja nende

käsitamine eestipärase aineid õpetamiseks ja samuti uuendused rootsi koolireformis. Eesti õpi-, mägu- ja huviringid, samuti lasteaiad ja suvikodud ning pedagoogiline õppetegevus nendes. Üksikajalilik kursuste kava teatakse hiljem.

Kursusest osavõtjateks võivad olla eesti kooli kõikides vormides töötavad õpetajad, samuti need, kes soovivad edaspidi õpetada eestipäraseid aineid eesti koolides ning tahavad taotleda õpetajatuks saamist eesti aineid õpetamiseks.

Osavõtja soovijail tuleb registreerida hiljemalt 30-daks märtsiks. Osavõtjate arv on Koolide Peavalitsuse poolt kindlaks määratud ja piiratud.

EESTI PÄEVALEHT

Eestiska Dagbladet
Peatoimetaja Juhani Kokia
Vastutav väljaandja
(ansv. utg.)
Arvi Moor

Toimetus ja talitus:
EESTI MAJAS Stockholmis:
Wallingat 32, 1 tr.
Postiaadress: Box 667
101 29 Stockholm 1
Telefon 21 84 46

Toimetaja Eskilistuna Jüri Aus
Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120,
331 02 Eskilstuna, tel. 016/14 77 72
Tellimispstiro nr. 15 67 70-0
Kuulutusarvete pstiro 60 59 00-0,
Eesti Päevaleht Förlags AB,
Stockholm

Tellimishinnad:
Aasta kr. 158:-
Termin (4 kuud) kr. 57:-
Kuu kr. 16:-
Väljaandja EESTI PÄEVALEHT
FÖRLAGS AB
Trüktaja: Eskilistuna-Kuriers
Tryckeri AB Eskilstuna 1973

Rob. Kreem kõneles N. Yorgis: Kasvatagem eestluse jõudu!

NEW YORK (VES) — Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel New Yorgis tuli ülemaailmsele Eesti Päevade peakomitee esimees Robert Kreem välja apelliga: "Kasvatagem eestluse jõudu vabas maailmas!", leides, et suurlokkutulekud Eesti Päevade, laulupidude, maailmalaagreite jne. tüübilt on sobivalmad vahendid eestluse ühistunde kasvatamiseks ja äratamiseks.

Kõneleja ütles: Mõistes EP tähtsust eesti jõe kasvatamisel ja demonstreerimisel, saab meile üha enam mõistetavaks laulupidude ja teiste suurürituste osatähtsus Eestis eesti omakultuuri ja meeluse väljaltamisel ja kasvatamisel. Sellepärast loodame ka, et järgnev vabade eestlaste suurlokkutulek sama innustust ja julgust annab nii meile kui okup. Eesti eestlastele.

Selle suure eesti jõuajama võimalik ehitamine USA-sse on teie otsustada ja teha. See nõuab suurt jõupingutust ja koostööd ning astumist meie isetegevuse etteotsa üle maade ja merede.

Rob. Kreem väitis eelast eesti jõu allikaid ja leidis, et need allikad on majanduslikud, hariduslikud, ülemaailmsed kokkuvõtte ja side, juhtivate positsioonide saavutamise nende maade ühiskondades, kus me asume, samuti jätkuv side eesti rahvaga.

Ta jätkas: Eestlased võrsil ja ka okup. Eestis ei ole enam päris samad kui 1944.a. Erinev ümbruse miljö on meie mõtlemise ja tegutsemise muutnud laiemaks. Sotsiaalse stratifikatsiooni ühiskondade koos on meie ühiskonda tulnud vaimu kivistumist ja grupimõtlemist. Organisatsioonid on kohati aastaid tõotanud juhatus vahetama. See on ebaterve nähe.

Seda olukorda tuleb muuta ja suurem rühk panna nii inimeste kui ideede liikumisele. Põlised esimehed võime auliikmeteks ja auestimeesteks valida, et nad uutele tegevusvõimalustele saaksid siirduda.

Juhtkonna roterimisega saame kultiveerida üldisemat mõtlemist. Mis juhtuks kui Rootsi REE ja ERN vahetaksid oma esimehi?

Meie saame oma organisatsioonide vahel luua ka ajutisi probleeme lahendamise ja töögruppide. Saame kutsuda külla teisi organisatsioone nagu seda tänuväärselt on praktiseerinud akadeemilised organisatsioonid.

Vajame oma välisvõitluse viimist Balti alusel rahvastevahelisele koostöö pinnale. Vajame n.a. maailma sisetunnetunnetuse koputamise lõpetamist. Sinna tuleb jõuga püratada kui sellist sisetunnetunnetust on üldse olemas — eriti nüüd, mil-lal Eestit ähvardab okupatsioonile galeerimine.

Peame tegutsema kui kodanikuks ning oma poliitilist jõudu väljendama oma organiseerimiskeskusega ühis-kondlikes ja riiklikes süsteemides.

Ka peab side eestlastega kodumaal jätkuma ettevaatlikult. Eestlased seal ei ole tüüdi, et nad võõra võimu all peavad elama. Peame vaid valvama, et viha, mis meie sõdamele leegitseb ülekohtu vastu, meie eneste keskel hävitustööd ei tee.

Väliskesed eestlaste keskused üle maailma elavad liie katsumisaegu. Ei ole tähtis, mida New Yorgis, Stockholm, Londonis, Torontos jne. tehakse. Kõnismuseks on, kuidas tugevamad nõrgemaid aidata saavad.

Moodsaid kommunikatsioonivahendeid tuleb meil eesti jõu huvides teadlikult ja koordineeritult kasutada.

Meil on ülenäoliselt tuhandeid eestlasi, kes üksteist otsivad aga ei leia.

Otsivad südameid ja elukaaslasi. Kuidas korraldada kohtumisi ja maadevahelisi nõupidamisi? Rootsi eesti noorte õppepäevad on edukalt toimunud Vahemere ääres. Kaugemale soovitakse enam minna.

Nii näen ma eestlaste uute kokkusaamise kohtade tekkimist Hispaanias, Floridas, Bahamas jne. Sinna minnakse puhkustele ja üksteist otsima ning ka nõu pidama. Kanadas ja Rootsis on kõne all ühissõidud Aust-ralliasse. Sellisel kommunikatsioonil on eesti jõu kasvatamisel suur tähtsus!

Kõik need eesti jõu küsimused vajavad põhjalikku läbimõtet. Vajame seega mõttekoldeid kõikide eesti jõu väljapaistvamate esindajatega meie vaimu ja isetegevuse, majanduse, teaduste ja kommunikatsiooni sektorite valdkondadest.

E.V. ESINDAJA SÖNAVÖTT

New Yorgi aktusel võttis sõna ka

EM-aktsionäre Lõuna-Rootsis

LUND (EPL) — Lisaks varemalt nimetatutele on A/S Lõuna-Rootsi Eesti Maja aktsiaid omandanud järgmised isikud ja organisatsioonid. Uutele aktsionäridele anti aktsiaid üle Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel Lundis, Helsingborgis ja Kopenhaagenis.

Asper, Mart — Helsingborg, Aring, Lembit ja Aring, Liivia — Lund, Gering, Helle ja Gering, Marta — Helsingborg, Helsingborgi Eesti Ühing, Huik, Kalju — Helsingborg, Huri, Vambola — Lidingö, Käär, Enno — Malmö, Lannemets, Edward — Malmö, Millert-Niitman, Valentine — Oskarshamn, Mårtensson, Lilli — Lund, Mägi-Uesson, Tiit — Malmö, Ojala, Ülo — Helsingborg, Prees, Niina — Helsingborg, Salu, Herbert — Lund, Sander, H.L. — Kopenhaagen, Taska, Hilja — Lund, Tundo, Paul — Malmö, Tärk, Peeter — Helsingborg, Tõnisberg, R. — Bromölla, Vaher, Aleksander — Helsingborg, Vaher, Julie — Helsingborg ja Ödöid, Milda — Helsingborg.

Aktiakapitali suuruseks oli 24. veebruaril 43.400,-, müüdnud aktsiaid 366 ja aktsiaomanikke isikuid ning organisatsioone 135.

USA siseministeerium teatas, et Kulla tootmine USA kaevandustes on viimastel kuudel langenud keskmiselt 28 kg kuu kohta. Kogu möödunud aasta jooksul oli toodang umbes 42 tonni. Kulla madal ametlik hind ei tasunud tootmiskulusid.

USA üleriiklik teaduslik sihtasutus määras 50 tuhat dollarit uurimiseks kuidas puksereida Arktika piirkonnast jäämägesid Kalifornia rannikule puhta mageda vee saamiseks. Projekti peetakse tehniliselt läbiviidavaks ja majanduslikult asuvaks.

Robert Kreem

Eesti Vabariigi esindaja Ernst Jaakson, kes tuletas meelde, et kui me kõneleme teadustest, siis on põhjust vaadata neid vabadusi, mida põhiseadusega eesti rahvale kindlustati:

— Nii esimene (1920.a.) kui ka viimane (1938.a.) E.V. Põhiseadus kindlustab Eesti kodanikele järgmised vabadused: mõtete avaldamise ja trüki-vabadus; elukutse valimise vabadus; liikumise ja elukoha muutmise vabadus; erandimatu puutumatuse; koosseis-kute vabadus; ühinguise ja liitudesse koondumise vabadus ja streigivaba-dus.

Kodanikuõiguste hulka kuulusid veel õigused osa võtta riigiorganite kujundamisest ja riigivõimu funktsioonide teostamisest, s.t. et üksikisikule on kindlustatud õigus osa võtta valimisest ja rahvahäälletusest.

Võib ütelda, et E.V. Põhiseadus on eesti rahva ajaloos üks kandvamaid ja haruldamaid dokumente, milles kajastuvad sajandite kestel arenenud tsiviliseeritud maailma mõistet inimõigustest alates Magna Chartast (1215) ja Habeas Corpus Actist (1679) kuni Prantsuse revolutsiooni juhtumisteni ja USA põhiseaduseni.

Vastandina neile põhilistele inimõigustele on N. Vene süsteemis inimesel tegelikult vaid üks õigus — s.o. sõnakutulelikult teenida kommunistlikku parteid, kelle kaader on vastutav vaid Kremli võimude ees.

Kommunistlik diktatuur ei tunnusta ühtki põhilist inimõigust. Selle korra juures on inimese sündimisest sardik allutatud võimule, mis teda kasvatab ainult oma fanaatilise õpetuse ja maailmavaate vaimus. Kui-võrd see ord võiks tulevikus muutuda, oleme väga palju kasvava põlvkonnas tegevusest vabaduse mõiste ellurakendamisel.

Läinemaailma katsed luua sõbraliikumata vahetorka Kremliaga võivad teostuda peamiselt majanduslikul pinnal, mis on otseselt kasulikul Moskvalle. Kuid ideoloogiline külm sõda on kestnud Leninist peale ja selle lõppu pole ette näha.

Eesti rahva võitlus oma õiguste eest on seotud ühtlasi ideoloogilise külm sõjaga, sest eesti rahva mõistet vabadusest ei saa kunagi ühtuda Kremli eeskirjadega. Samuti ei saa oletada, et lääneriikide hea safe vahetorkade pearamdamiseks võiks luua lahendust põhilistes konfliktides Moskva.

Lohutuseks meile on teadmine, et ikestatud Ida-Euroopa rahvad ei saa nõustuda jääda alluvusega N. Venele, mis teiste sõnadega tähendab, et vabaduse tuld ei saa kunagi täielikult kustutada.

E.V. aastapäeva rõhutamise uuesti oma rahva vabaduse nõuet, mis põhjendab neile põhilistele arusaamistele vabadusest nagu need on välja kuulutatud Eesti Vabariigi põhiseaduses ja vastu võetud kogu Eesti rahva poolt.

Kanada piirab õli väljavedu USA-sse Kardab õlipuudust

OTTAWA — Kanada loodusvarade minister Donald Macdoland tegi teatavaks, et Kanada valitsus on otsustanud alates 1. märtsist hakata piirama toorõli väljavedu Ühendriikidesse. Valitsuse otsus on tingitud sellest, et Kanada toorõli tagavarad on vähesed ja Kanadas võib tekkida toorõli puudus kui õli eksport Ameerika Ühendriikidesse senises ulatuses jätkub. Valitsus tegi oma otsuse National Energy Boardi soovitusel, kes on uurinud Kanada õliproduktiooni ja õlitagavarasid ning leidnud, et kui Kanada jätkab senises ulatuses õlieksporti Ameerika Ühendriikidesse, siis võib siseturul tekkida õli puudus.

National Energy Boardi kommentaaride kohaselt tuleb juba lähemas tulevikus kindlaks määrata kui suurel määral Kanada on võimeline oma toorõli Ühendriikidesse eksportima.

Kanada tootseriib päevas umbes 2 miljonit vaati toorõli, millest käesoleva aasta jaanuarisvebruaris on läinud Ühendriikidesse 1,2 miljonit vaati päevas. Mõeldud aasta jooksul otsid Ühendriigid Kanada õli 1 miljardi dollari eest.

Toorõli väljaveo keelustamine USA-sse on ameeriklastele suureks

löögiks kuna USA kannatab käesoleval talvel õlinappuse all.

Kanada valitsus tegi oma otsuse teatavaks ka Ühendriikide valitsusele, ekes ei ole Ottawa otsusele veel reageerinud.

Diplomaatilistes ringkondades arvatakse, et Kanada valitsuse otsusel võivad olla väga kaugeleulatuvad tagajärjed Kanada ja Ühendriikide majandussuhete suhte edaspidisel kujunemisel ning et Washington võtab omalt poolt tarvitusele majanduslikud survevahendid Kanada vastu.

Soome ajakirjanik vallandati kuna ta arvustas N. Liitu

Rootsi neilpühaste ajaleht Dagen toob ära teate soome ajakirja Insi-nööriutiset toimetaja Heikki Ranssi kohta, kes vallandati, kuna ta juhtkirjaküljel nimetas usklik tagakiusamisi N. Liidus. Seda tegi Ranssi kriitilises toonis.

Tagajärjeks oli, et juba distribueeritav ajakiri konfiskeeriti kuni leiti uus toimetaja, kes kirjutas uue juhtkirja. Umbes 90 protsenti ajakirjast hävitati.

Mida siis Ranssi kirjutas?

Ta tsiteeris teateid vähemalt 40-st Rootsis ilmuvast ajalehest, mis ütles ära teate, kuidas üht noort Punaarmee sõdurit Ivan Moisejevit sõna tõesis mõttes piinati surmuseks kuna ta oli usklik.

Samuti tõi saksa televisioon teateid Sovjeti armee ohvitseride järelekohta juht Moisejevit asjas.

Ranssi nimetas ka seda, et usuliste ringkondade poolt on avaldatud sadade nimega nimekirju nende kohta, keda on usuliste tõekspidamiste tõttu füüsiliselt piinatud.

On esitatud palvekirju N. Liidu kõrgemale juhtkonnale, UNO-le ja teiste riikide kirikuile — asjatu!

Ranssi märgib, et tagakiusamiste kohta on valitud ka Soome press, hoolimata sellest, mõeldud aastal vallandatud terrorilaine oli eriti ulatulist.

Juhtkirja lõpus nendib Ranssi, et kui Soome on avalikult mõistnud hukka USA sõjalist tegevust Vietna-

mis, siis peaks Soome kui suveräänne riik taunima ka terroriaktsioone riikides, mis asuvad raud- või bambuseesirde taga.

Seadust austav inimesed peaksid saama õiguse inimväärses elus ilma jälitamata, hoolimata nende poliitilisest ja usulistest tõekspidamistest, toonitas Ranssi.

Dageni artikli autor Ingemar Martinson konstateerib, et Ranssi juhtkirja pealkiri oli "Tasakaalustatud seisukoht". Ta jätkas:

On aga selge, et taoline tasakaal on Soomes hädaohtlik. On ohtlik avalikult informeerida ja tekitada reaktsiooni surve ja usulijälgimise kohta meie idapoolses naaberriigis. See võib seadma müüdi "nii usalduslikele suhetele mõlema maa vahel".

Nii asetatakse pikissima kiud kindlalt Soomet ja tema vaba rahvast raudse käe alla, kirjutab Martinson. Martinson nendib, et Ranssi võidakse ju kritiseerida, et ta on äratu signaali jaoks valis vale foorum, st inimesed ajakirja. "kuid ta valis selle meediumi, mis seisib tema käsutuses".

"Toimetaja Heikki Ranssi ärkas, kuid tema hääl vaigistati", konstateerib Ingemar Martinson. (EPL/JA).

Varför inte bli något med musik?

Vet Du om att arbetsmarknaden för blivande musikalärer, musikpedagoger och orkestermusiker står och väntar på Dig! Mindre än hälften av alla musikalärarjättar är besatta med behöriga lärare, orkestrarna söker på grund av musikerbristen arbetskraft långt utanför landets gränser.

MUSIKHÖGSKOLORNA I STOCKHOLM, GÖTEBORG OCH MALMÖ utbildar musikalärer, kyrkomusiker, musikpedagoger, sångare och instrumentalister. I Stockholm utbildas dessutom dirigenter, tonsättare och pianostämmare.

Annäm att vill väns inlämningsprov insändes till resp skola senast den 31 mars.

Inlämningsprov ordnas i Stockholm, Göteborg och Malmö under tiden 21—30 maj, för sökande till dirigentklass i slutet av april.

Ytterligare upplysningar lämnas i prospekt som kan erhållas från högskolorna.

Musikhögskolan i Stockholm	Musikhögskolan i Göteborg	Musikhögskolan i Malmö
Valhallavägen 103—109 115 31 Stockholm tfn 08/63 11 90	Ekmanstaden 7 412 56 Göteborg tfn 031/20 36 24	Fridhögsvägen 2 217 74 Malmö tfn 040/670 40

Aasta huvitavaim raamat läbi-elamustest Siberis

Maria Kopperman

MINU 12. A. SIBERIS

Tellida Kirjastus "Harta", Fack 3, 100 52 Stockholm 29 või Kultuuri Koostööst Eesti Majas. Hind kr. 25.—

Ilmusid:

Mägi-Estikivi-Kangro:

Eesti kirjandus paguluses

Hind köit. kr. 32.80, br. 25.80

B. Kangro:

Õo astmes x

Eesti Kirjanike Kooperatiiv
Fack 1, 220 03 Lund. P-giro 43 37 71-3

Malmi kalmistul Helsingis puhkavad sõjas 1939–44 langenud JR 200 ridadest, kelle austamiseks Sõprusühing JR 200 esindajad asetasiid pärja 24. veebruaril. Pildil vasakult Aleksander Terras, Herman Rajamäe, Esmo Rüdala, Ilmar Laan, Veljo Grünthal ja Aarand Roos. (EPL-foto Seppo Kervinen)

USA kuberneride Eesti läkitused

NEW YORK (VES — Peale Ühendriikide välisministri William P. Rogersi läkituse E.V. aastapäeva puhul, avaldasid ka New Yorgi, Connecticuti ja Illinoisi osariikide kubernerid omapoolsed proklamatsioonid.

New Yorgi osariigi kuberner Nelson A. Rockefeller ütles omapoolelt kiitust, milles ta kõigepealt selgitab läkituse põhjust, s.o. Eesti Vabariigi 55-dat aastapäeva.

— Ünnetult kombel oli see lühike teesitus, sest kaks aastakümnet pärast seda kui Balti rahvad endal heitsid tsari ikke, neelas N. Liit Eesti. Lühikeste vabaduse jastu jooksul oli eestlastel ünnelik, iseseisev kodumaa, mille edumeelse valitsus silma paistis indiviidi väärikuse austamisega. On kohane, et kõik newyorklased ühinevad eestlastest kaaskodanikega selle Balti ajaloo vapra peatki aastapäeva märkimisega.

Ka Connecticuti kuberner Thomas J. Meskill kutsus üles kodanikke meenutama Eesti Vabariigi aastapäeva, et tunnustust avaldada "selle vapra rahva julgusele" ning meenutades, et USA on järjekindlalt toetanud eestlaste õigustatud nõudmisi vabadusele ega ole tunnustanud vene anneksiooni.

— Soov olla vaba ja ise määrata oma saatust, on õigus, mida Eesti rahvas ei ole loovutanud. Nende püüdlused on säilunud vaatamata N. Vene rõhumisele ja jätkuvalet katsetele lämmatada nende vaprate inimeste igatsust vabaduse järele.

Illinoisi kuberner Dan Walker kuu-

New Yorgi osariigi kuberner Nelson Rockefeller.

lutas 24. veebruaril oma osariigis Eesti Päevaks. Märkides, et Eesti oli kuni tsari kukutamiseni keiserliku Venemaa provints:

— See Balti natsioon lõunapool Soome lahte kasvav ja õitses kahe aastakümne pikkuse vabaduse kestet esimese ja teise maailmasõja vahel.

RIIN RIVANOOLI veste PULMAD

Taavet Tarukese kõrgelt koolitatud poeg Taavi ja Tooni Torukese haritud tütar Triini olid paari minemas.

See Taaveti ja Tooni nime nimetamine ei tähenda seda, nagu poleks Taavet Tarukesele naist või Tooni Torukesele meest, aga nemad ei mänginud selle asja juures mingit rolli ja pulmas oli nende kohuseks vaid naeratada, vaid olla ja käsku täita.

Pulmade korraldamise võttis Tooni Toruke kohe nagu kord ja kohus enda hooleks. See on ju arusaadav ja igaüks teab, kui suur ja kole toimetamine see igatpidi on.

Kõige esmalt tulid pulmakutsed valmis teha ja selles asjas näitas Tooni Toruke suurt originaalsust. Peale nime ja muu vajaliku sehkendas ta ka mõne kriipsu esiküljele ja lasi siis kava — pardon: pulmakutse — nurga peale trükkida: "Kavandatud Tooni Toruke".

On arusaadav, et pulmapee eel käib laulatus.

Et see asi kindlam ja südamas oleks, selleks sai see toimim mitte eesti kirikus, noorte leirikirikus, vaid hoopis ühes peenemas pühakojas tehis ja sünnadi said inglise keeles peale loetud. Aga Tooni Toruke on kah haritud inimene, sai sellest võõrast keelest kihti aru, ja võis pisaragit pitsrätikuse pitsitada, nagu see pruudimees passilik on.

Vaat, sealt edasi läks asi juba üsna kiireks ja kibedaks.

METSAKODU UUDISMAA

POSTIARVE 694771 FALKÖPING

VABAÕHUPIIRKOND EESTI SKAULLIKELE NOORTELE

Muidugi, et teate ju mis on vastuvõtu liin ehk peenemalt öeldes "reception line", ja selle ülesseadmine oli Tooni Torukese järgmine suur mure. Ennast sead ju loomulikult kõige ette ja sealt edasi siis Taavet Tarukese paar, noorpaar ja nõnda edasi. Aga kujukute nüüd ette: Taavet Tarukese ema ehk pikemalt seletades peigmees. Taavi vanaema oli oma uhkes pulmakleidis ka sinna vastuvõtu liini Taaveti kõrvalle pidama jäänud. Seda ei saanud Tooni Toruke endastõmbetavat lubada, kutsus vanaema otsemaid korralla ja sai ta nii sealt minema.

"Arust! Iga! Vanainimese pea..." pomises ta omaette ja nõnda sai siis vastuvõtu liin korra ja kombe kohaselt üles rivistatud, külalisel Keesurumise vastu võetud, lauda istutud ja pidu pidama asutud.

Ei, mitte nii, nagu mõned vanamoelised siin teevad, et noorpaar oma korporatsiooni värvi lätides ja pidu sedasi eesti keelsele pulmakleididega, vaid Tooni Toruke oli korraldanud kõik peenemate ja kombe kohaselt. Paarsada külalist, nende hulgas oli ligi kümme neid, kes mitte sellest madalast eesti soost ei olnud, nii et kõned ja tervitused lihtsalt pidi kõik tehtama inglise keeles. Isegi meie riigivõimu auväärse esitaja oli Tooni Toruke suutnud veenda meie keelest loobuma ja nõnda sai sellest üks väga peenike pidu. Mõni külaline olevat

RAAMATURIIUL

ROOTSLASTE TUNNUSTUS EESTI UURIJALE

Skandinaavia tuntud teaduslikus etnoloogilis-folklooristlikus ajakirjas "Rig" nr 1, 1973 leidub pealkirja all "Folkro och häxprocesser" üksikasjalikum retsensioon ja analüüs Nordiska Museeti end. osakonnajuhatajalt ja Folkminnesarkivi juhatajalt C.-H. Tillhagenilt.

Selles arvustatakse teravalt ekslikust, puudusi ja vigu hiljuti Lurdi ülikooli juures promoveerunud ning dotsendina tööle asunud Bengt Ankarloo raamatus (dissertatsioon) "Trollömsprocesserna i Sverige", leides selles põhilisi väärtusi ja puudusi rootsi rahvauskumuse j.m. seisukohtadelt.

Värske dotsendi juriidiliste ebaadekvaatsuste tõestamisel on abiks võetud Nordiska Museeti ülesandel rohkem kui 8 aastat Rootsi Riigiarhiivis töötanud eesti õigusajaloolase dr. iur. Ilmar Arensi töötulemused. Kiitvalt leiab mainimist, et A. poolt selle aja jooksul on Riigiarhiivis läbi vaadatud rohkem kui 150 paksu ka 200.000 leheküljelist arhiivikoidet (võlumi), milledest tehtud kohaseid väljavõtteid, masinal ümberkirjutatuna rohkem kui 5.000 arhiivipõhga ulatuses.

Selle "Arensi koguga" Rootsi Fornminnesarkivis oleks T. arvates Ankarlool, kes tatab ole "kõikekattav" ja "kõikehõlmav", tulnud tingimata tutvuda.

Sama retsensiooni lõpus antakse sõna ka Ilmar Arensile endale mõnede uute asjaolude, vaatepunktide ja andmete esitamiseks umbes ühe lehekülje ulatuses.

KANGRO UUS ROMAAN

Aasta algul ilmus Lundis Eesti Kirjanike Kooperatiivi kirjutustul Bernard Kangro uus romaan pealkirjaga "Õu astmes x". See kuulub ta n.n. Joonatani trilogeasse teise köitena, kuid on sõnmuutlikult iseseisev ja milmes muuski mõttes erinev.

Kui esimeses raamatus "Joonatan, kadunud" j'ärgis autor ühe võõrsilt kodumaale käima tulnud mehe

liikumist ühe päeva jooksul, ta kohanemist ja kõnelusi koolivendadega, siis käesolev romaan käsitseb järgneva 66 sündmust.

Üks kooliklass, kuhu Joonatan kuulub, pühitseb oma abiturienti ajal määratud kokkutulekul. Kuigi ajaliselt kokku surutud, avaneb selle ain-sa 66 jooksul hoopis laiem perspektiiv.

Vaadatuna läbi iga tegelase — koolivenna silma, koondub peagi kõik tähtsaks pildiks ühe okupeeritud maa olukorrast, kerkivad psühholoogilised ja poliitilised probleemid, rulluvad lahti ootamatud ning põnevad sündmused.

PAGULASKIRJANDUSE AJALUGU

Vabariigi aastapäevaks ilmus Lundis kauaoodatud teos "Eesti kirjandus paguluses". See on ülevaade aastatest 1944-72 ja sisaldab ka andmestiku autorite bio- ja bibliograafia kohta.

Teos on õige rikkalikult varustatud plitidega, sisaldades 190 fotot, portree- ja gruppipilti, raamatukaante reproduktioone jne. Teos on välgatund ja kujundatud moodsalt ning lukuslikult, ilmub mütlele köites ja brošeeritult. Sisu eest vastutab autorite kollektiiv — Arvo Mägi, Karl Ristikivi ja Bernard Kangro.

Eesti pagulaskirjandus on kolmekümnele aastale läheneva pauglaspele vältel ostonud üheks tähtsamaks ning markantsemaks pagulaslõuna kultuuriliseks eneseavalduseks ja selle elujõu märgiks, aga ka lõhsumaks sidemehiks üle vaba maailma laialipillatud eestlaste vahel.

See on üheks selgemaks tunnustmärgiks meist kui rahvast, see on meie nimekaart. Pillatuna mõdda maailma laiali on meie väike pagulasteper suutnud luua väärtusi, mida vaevalt ühelgi nii väikesel inimesteühendil on välja panna. Võime õigusega olla uhked, meie, kes me oma raamatut armastame, oma kirjandust omaks ja kalliks peame.

"Eesti kirjandus paguluses" (inglisekeelse resümee) võib kokku meie elgupärase ilukirjanduse saavutused, esitades seda kirjanduslikke ja autorite järgi, kusjuures andmed autorite eluloo ja lõpsemalt ta teoste kohta on esitatud bio- ja bibliograafilises eriosas, esitades andmeid 92 autori kohta, valdav osa neist esmakordselt trükiti ilmunud.

Sellelaine ülevaade on esimene paguluses ja jääb tõenäoliselt kauaks sellisena käibele. See on seega nii üldiseks orienteerumiseks meie küllalt laialdasest kirjandusest kui ka asendamatuks teatmetoeteks.

Üldiselt objektiivselt kirjeldav on see vajalik igale kirjandusõbrale. Kauni välimuse tõttu igale eesti kodulasele ehk väärtuslikuks kinkeanneks.

Tellida saab otse aadressil: Eesti Kirjanike Kooperatiiv, Pank 1, 220 03 Lund. Hind köites 32:30, brosh. 25:80.

Näidend Eestist soome kuuldemäng

HELSINGI (EPL) — Soome raadioteater esitas hiljuti eesti luletaja ja Paul-Erik Rummo kirjutatud ja kuuldemänguks kohandatud näidendi "Tuhkatruumäng", mille on soomendand Kalevi Haikara. Näitejuhna toimis Antti Elmi Halonen.

Tapani Uusivälty kirjutab Aamu-lehtis, et kuuldemäng käsitles vana tuntud Tuhkatruumängu lugusid viisil, mis andis muinasjutule ja selle tõlgendusele laia võrdluspiltide tausta. Nii kujunes algupärase muinasjutust ajale vastav versioon, kusjuures aga mitmed võimalused jäid lahendamata. Muinasjuttu paljudest sügavest sõelusest keskeisest probleemideks võimupoliitika ja võimu väärkäsitamine. Võimureid valgustav pilt jäi hämaraks, aga võim ise siiski seesugune ja võimu rakendamine pääsesid seestavt selgesti esile.

Kuuldemängu mitmepinnaline teos sisaldas ironiat ja ühiskonnakriitikat, millele võib leida vastavust kirjaniku enda kodumaa oludes, ütleb arvustaja. Ideoloogilist või rahvuslikku sisu võib vaevalt oodata.

N.Liit tunnistab copyrighti

PARIS (EPL) — N. Liit on UNESCO-le teatanud, et ta kavatseb liituda rahvusvahelise autoriõiguse konventsiooniga, selgus UNESCO peadirektori Maheu seletustest pressile.

Maheu järele on Grümoko teatanud, et konventsiooniga liitumise arvatavaks tähtajaks on 27. mai. Konventsioon sõlmiti Genfis a. 1952 ja sellega on liitunud senini 63 riiki.

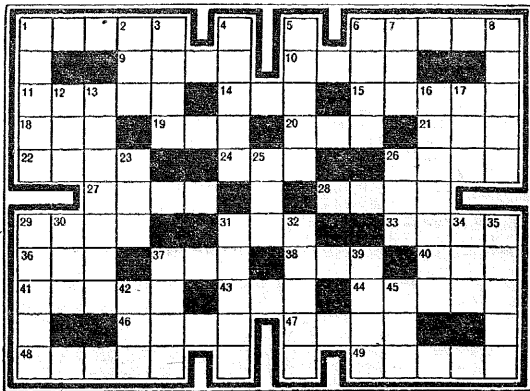
N. Liidu liitumine tagab nendele lääne autoritele, keda seal avaldatakse, autorihonorari, n.n. royalty, olgu siis tegemist kirjanikega, heliloojatega, teadlastega või kunstnikega. Samal ajal avaneb ka raudeesriidetagustel autoritel võimalus autorihonorari saamiseks läänest. Siin herkitab huvitav küsimus, kas võimaldub näit. Nobeli laureaadi Solzhenitsõni kätte saada oma hiiglaslikele honorare läänest? Ja mis saab nende teostega, milleid senini on avaldatud N. Liidus lääne autoritelt luba küsimata?

—7—

Konverents Lüeneburgis

LÜNEBURG (ER) — Balti Selts korraldab 23.–25. märtsini Lüeneburgis "Ostakademie" ruumes Balti Kongressi, kus on päevakorras: 1) Balti noorus eksiliis ja kodumaal; 2) Euroopa juuleolekukongress — hädadaot Balti rahvastele; 3) 50 aastat Nõukogude Liitu — enamlaste föderalism. Referentideks on kutsutud tuntud saksa ja balti asjatundjad. Esimene referaat on ette nähtud Andres Küngilt, Malmist. Referaadist teine, nimelt "Euroopa juuleolekukongress — hädadaot Balti rahvastele" on Kongressi päevakorras üks tähtsamaid ja on tõenäoline, et selle lõpul võetakse vastu ka vastav resolutsioon.

EPL ristsõna nr. 9

Paremale: 1 Eesti kunstnik 6 kuulus "Rock and rolli" laulja Presley eesnimi 9 A. Saali romaani 10 karm 11 Egiptuse poliitiline juht 14 tütel Aastias 15 üksik jäänud abielunaisel 18 ilmakeer 19 karastav jook 20 kevadkuu 21 vanus 22 rihtitaim 24 anise nimi 25 piiblist 26 kartulim 27 suur turg 28 on lastotatvaine 29 vaba 31 kaunivill (mitm.) 33 on see, kes hingab 36 nõusolek (om. käane) 37 valliseljak 38 kanton Šveitsis 40 kasv, kartuli pealne 41 ebaajumalakuju 43 tüübiline ingl. mehe nimi 44 ratsutamiseks vajalik ese 46 teatud arv 47 tuhv 48 on näiteks maailmameelset tööstepordis 49 kinnitatud reeglil.

Alla: 1 napp 2 masti külge kinnitatud rõhpuum 3 nuku, ka beebi 4 väike jumalama 5 omama 6 näise nimi 7 end. ühendatud Rahvaste peasekretär 8 laevade kodu 12 anise

13 kaunid lilled 16 magusa lõhnaga kevadilised (põõsastaim) 17 eistust ootav küsimus 23 liha liik 25 biline valgus 26 paik 29 kõõgi mööbel 30 Austraalia tennisemängija Emersoni eesnimi 31 omandas midagi raha makstes 32 kuulus prants. kirjanik (Kolm. Musketärid) 34 liiklustakistus 35 petised, parharaad 37 maailmkuulsus Mikiveri eesnimi 39 pink 42 üks (ingl. k.) 45 kuulub paadi juurde.

Lahendus 8:
Paremale: 1 Iigen 5 kalev 8 radar 12 aster 13 Lenin 14 Manet 15 Dante 16 Monte ... 17 Midas 18 hai 19 Mae 20 leiba 22 silku 24 linik 26 ilm 27 tuuri 28 ohe 29 arg 30 Aho 31 eline 32 laine 33 surve.
Alla: 1 laudaline 2 Issa ... 3 aset 4 merehaige 5 kalmistul 6 linn 7 Veneimaine 8 Remmelgas 9 Alai 10 ASEA 11 ratsukene 12 imal 23 lumi 25 noor.

Nõukogude "rahuarmastav poliitika", seekord Tshehhis, Praha tänaval. Tshehhide ja Dubceki püüdlust suuremale vabadusele lämmatasid kiires korras Punaarmee soomusküsed. Nende vastu ei aidanud relvastamatu üksikisiku vaprus, nagu näiteks prahilase oma, kes vene soomuskolossi ees paljastab oma rinna.

Pettumus tellitud kuuldemängu üle: "Mahavisatud raha"

TORONTO (EPL) — Kanada televisioon CBC esitas Balti rahvaste saatust kanadalastele selgitava kuuldemängu "Häda hiiglastega", milles ainsa eestlasena esines Valve Andre. Viimane oli ka ainuke, kes kuuldemängus kirjeldab eestlaste tragöödiat N. Liidu okupatsiooni all, nimelades ka küüditamist, mis aga ei sobinud hästi üldistesse raamidesse, kus tegelaste enamik käsitletis läänemaailma poolt asuvaid diktaatore. Hiiglasid eriti kreeka praeguse rezhimi all kannatajaid ja USA väeüksusi. Eesti ajakirjanduse hiline saatete oli üksmeelne: tellimistöö ei täinud oma ülesannet, kulutatud vae ja raha olid asjata.

Enne esitamist oli Balti Liidu esimehe Udo Petersoo nõudel saatet väljaja loigatud eestlasti haavavad fraasid, nagu oleks eestlased "viikingi juuksed, tatarilase silmad, teutoonilase proffiil, lõunaslaavlaste keha, laplaste käed" jne.

Kuid nähtavasti ei olnud kuuldemängu autor Peterson ise sugugi õnnelik, et tema väidetööd kärbiti. See ilmes selgesti, kui tund aega enne ettekannet samas CBC-s teda usutleti.

Kui küsiti, mida arvavad Balti rahvad ise tema kuuldemängust, siis ei nimetanud ta kärbimist, kuid märkis, et tema arvates on baltlased väga emotsionaalsed ja ka reservseeritud rahvad, kelle poliitilist spektrumi tal on raske tabada.

Kuuldemängu sisu oli järgmine: Leedulane Jonas Bielinis on koos poja Jurgisega Kanadasse pääsenud. Ta on oma töökojal hästi edasi jõudnud, on ostnud maja, kus ta nüüd elab koos poja ja eestiannast minia Annaga.

Oodatakse Lätist Jonase naist Marijat, kes saabubki, kuid ei jää oma mehe ega selle perekonna juurde kauaks. Ta tunneb, et ta on siin võõrkeha, on juuba liiga vana uue maaga harjumiseks — tema kodu on liigagi raudrinnaga taga kodumaal, teiste laste juures.

Seal on tal kaks abielus tütar, üks venelase naine. "Boris armastab Leedut," ütleb Marija, millele Jonas vastab, et ka Stalin armastab Leedut. Teine tütardest õpetab Riias vene ajalugu ja on abielus kommunistliku partei liikme Karlisega.

Nii läheb Marija tagasi. Jonas, kes kogu oma elu on pühendanud anti-kommunistlikele võitlustele ja rahvuslikule välisvõitlusele, kaotab nüüd pinna jalge alt — kõik tema senine võitlus on muutunud ta isikliku elu seiskukohast mõttetuks.

Ta muutub tõlt ebatäpseks, hakkab tänavall inimesi tülitama, hävitab kõik märgukirjad Šobrāleke Hiiglastele, hakkab kokku ostma

Vabaduspäev Halmstadis

HALMSTAD (EPL) — See oli Vabaduspäev, mida Halmstadi eestlastel annab kaua mäletada. Uut usku ja lootust, et "meie ei ilagi kao" — luuletaja sõnadega sisendas seekordne aktusekõneleja juba oma isiku. Paguluses üles kasvanud esimese eesti harilaspõlve esindaja. Nime oli peokõneleja noor üliõpilane Eva-Merike Kangro Lundist.

Need olid nooruslikult uued mõtted, täis usku ja lootust tulevikku, kuigi Kõnse oli põimitud mustamureorohket meie maa ja rahva saatusest sajandite jooksul ja pessimismi haile lõngu praegusest olukorrast kodumaal kui ka paguluses.

Kuid — kui meil paguluses kasvas mas selliseid noori, kes on säilitanud oma emakeele puhtana ja kõlavana ja kes ootustanud jätkata vanade võitlust, kui nende read jäävad ikka hõredamaks, siis võime küll öelda "ei meie kao", ei siin võõrsil nagu ei kao meie rahvas ka kodumaal, olgu katsumised kui raske. Meid võib paenutada, aga mitte murda. Meie rahva selgroog on murdumatu!

Seekordsele Vabaduspäeva pühitsemisele Halmstadis andis pidulikuse veet teinigi erakordne külaline-kirjanik Bernard Kangro, kes ilmekas ettekandes oma luule kaudu viis meid koduradadele ja kellega koos kõnitsime koduüel, oli see siis võru mägismaal. Harju packalal, keset Saaremaa kadakarõnmi või mujal.

Endised täienduskooli õpilased esitasid Bernard Kangro luulet ja Lineta B. Vanaaus luges katkendi Agu

Kase romaani "Unustatud sugupõlv" — "Lilled mustal mullal".

Aktuse avasõnas tervitas V. Särk ka kohalviibivaid Vabadusristi kavallere ja aktus lõpetas Dr. Herodesse lõppsonaga, mälestades Vabadussõjas ja hilisemais võitluses langenuid. Lõpuks lauldi ühiselt hünni.

Erilise auklalisena oli kohal ka end. E. V. mereväe vanemleitnant F. W. Muralt, kes vaatamata oma 91. eluaastale huviga jälgib eestlaste elu ja tegevust paguluses.

Peale aktust oli energiliste daamide poolt eesotsas Aale Ripmaniga, korraldatud maiuise ja rikkalik "külm laud". Hiljem anti tass kohvi juures mõnusat juttu ja "ühemeheorkestri" helide saafel liikus tantsupõrandal noori ja vanu. Ka kõige põsemadki pidulikud pidutsid oma sammude seada helide taktis.

Ka loteriiga sai igaküla oma õnne proovida. Arvukate võitude hulgas oli eriti ahvatlevaks võiduks S. Jervani poolt kingitud kodu daamikaale, mille õnnelikkus omanikuks sai Anne Rani.

Kaunide mälestuste võrra rikkam sammuti karges veebruarikülmäs siidatõnnil kodu poole. (EPL)

uusi ülikondi ka kuubi — niisuguseid, mis ei meenuta talle ta vana kulunud pagulaskuube, mida ta ohvimeelselt kandis enne Marija saabumist.

"Selles kuues ei pea mind keegi baltlaseks, eks ole? Baltlased ei eksisteeri ju Rahvaste Liidus, neid lihtsalt ei olegi olemas. Aga selles kuues ei ole mina enam olematu. Mind näha — hakke!" ütleb ta pojale kui ta on järjekorralts endale uue ülikonna ostnud.

Kuid siis kaob tal ka usk uutesse kuubedesse ja jõuab kätte aeg, kus temast saab "lark hull" — kuida Jurgis ja Anna on sunnitud luku ja riivli taga hoidma.

Nagu eestlanna Anna mainib, "elas ta liiga palju minevikus. Leedu ja Baltimaad oli ta elu. Oleme küll pöördunud Jurgisega teda sellest eemale tõmmata ..."

Niiviisi on eestlased koos lätlaste ja leedulastega kanadalaste tutvustanud balti probleemi — kirjutades alla meie välisvõitluse surmaotsusele. Isegi ametlikult hulluks mõistetud mees loodub võitlusesse oma maa ja õiguste eest!

Ükski lause kuuldemängus ei viita sellele, et noored — Jurgis ja Anna — mingil määral tunneksid hävi balti

probleemide vastu. Ei saa ju uueli generatsioonil nõuda, et nende võitlusmeetodid ja arusaamad oleksid samad kui Jonasel — koosolekud ja märgukirjad.

Küll aga oleks nende suhtumine võinud päästa kuuldemängu negatiivset välisvõitluslikku kulgu kui võinud paarilausestliti oleksid omaks võtnud poliitilise pagulase staatuse. Kuid seda ei juhtunud.

Vaba Eestlase arvustaja V.V. (Valli Voik) võtab kokku:

Kahju, et "Häda Hiiglastega" ei suutnud mingil määral ei selgitada ega loetada baltlaste rahvuslikku välisvõitlust. Sinna on maetud palju vaeval, aega, oskust ja raha.

Võib-olla oli see tarvilik õppetund, et kui järgmine kord minnaks rätsepalt uut kuube tellima, tuleb talle mõeldud kätte anda ja koguni prooviks ära käia.

Kuubedega ongi ju see häda, et nad peavad istuma ... eriti need, millega astutakse võitlusesse Hiiglastega.

● Seattle Eesti Seltsi peakoosolekul valiti esimeheks August Raja, abiks Vello Karuks, sekretäriks Enn Raitna, laekuriks Eda Roosna ja abisekretäriks Leo Hannibal.

9. märtsil õõl purustas vene kauglennuvägi pommimattidega suure osa Tallinna ajaloolisest linnast, põletades aga maha tervelt kolmndiku linnast kvartalides, mis koosnesid puuehitustest. Pilt ülal on võetud Lembitu tänaval pärast tallinlaste hirmuööd — esimene mulje oli, et linn on täielikult hävitatud. Ent suurtele kahjustustele vaatamata elas linn edasi.

Suured koormused Eestile "sotsialistlike kohustusina"

27. jaanuaril avaldati okupeeritud Eesti ajakirjanduses "Eesti ENSV töötajate 1973. aasta sotsialistlikud kohustused", mis annavad selge ülevaate sellest survest, mille vajutab kommunistlik partei eesti rahvale temalt suurema produktiooni ja töötulemuste kättesaamiseks. Moskvas tulnud surve maskeerimiseks märgitakse, et välja kuulutatud sotsialistlikud kohustused on vastu võetud tööstus-, põllumajandus-, ehitus-, transporti- ja teenindusettevõtete ja -organisatsioonide ja teaduslike asutuste kollektiividest ning arutatud läbi ja kiidetud heaks 25. jaanuaril Eesti ENSV töötajate kollektiivide esindajate koosolekul.

Eesti maa ja rahva koloniseerijad on koostanud detailse kava kõigil rahvamajanduse aladel töötajate viimase väljavõtmiseks ning igal alal on ette nähtud suured kavade planeerimise ületamiseks.

Sotsialistlike kohustuste koguprogramm on jaotatud erialade järele järgmisteks alaprogrammideks: tööstus, põllumajandus, ehitus- ja linnamajandus, transport ja side, tööstuse tootmise ja sheffissidemetega tugedamine kolhooside ja sovhoosidega, teaduslike organisatsioonide sidemete tootmisega, kaubandus ja teenindus ning materjal- ja tehnikaline varustus.

Nende alajautuste raamides on koostatud valjud eeskirjad tööliste ja teenistujate planeerimise ületamiseks ja on ette nähtud kvantumid ja normid, mida eesti rahvas peab "vabatahtlikkude kohustuste" siidi all

vene rahva huvides enda õlgadele võtma.

Mõned partei eeskirjadest tunduvad vaba demokraatliku maailma seisukohalt vaadeldes otse koormilistena kui nende taga ei kuumitaks eesti rahva kannatused ja eestlaste ekspluaterimine venelaste huvide.

Nii märgitakse, et kerge-, toidusineite ja kohalikus tööstuses tuleb lasta üle planei välja 12 miljon dollari eest tarbekaupu, sealhulgas 4 miljoni ruutmeetrit riidet ja 25 tonni plastmassi.

Kuidas tööstused sellega hakkama saavad, et nad toodangut suurendavad, kuid samal ajal toorainete tarvitamist vähendavad, jääb kommunistlikude planeitsete saladuses.

Eriti suured kohustused pannakse peale põllumajandusele, kus nõutakse muu-hulgas, et lehma keskmine piimatoodang tuleb viia 3300 kilogrammini ning tahetakse igalt kanalil saada 250 muna aastas. Parteimehed ei selgita, mis juhtub siis, kui kana muneb aastas ainult 249 muna.

Eestimaa kommunistliku partei peamehe ja Moskva asevalitseja Ivan Käbini kommentaaridest töötajate kohtlustele selgub, et Kremli mured põllumajanduses möödunud aastal ilmnevad suurte tagasilööki-de pärast on kandunud ka Eestisse ning eesti kolhoosnikelt hakatakse nõudma suuremaid panuseid ja kõrgemaid makse.

Nii mainib Ivan Käbin oma kõnes kolhoosnikele etteheitevalt: "Põllumajanduses tuleb tänava töötada eriti hästi ka setõttu, et peame mitte ainult tasa tegeme kaod, mis meile olid ebasoodsal 1972. aastal, vaid ka astuma tõhusa sammu edasi kõigi põllumajandusharude edendamiseks.

Seepärast on tarvis lahti õelda muutest ja enesega rahulolust, tösta-põllumajandusliku tootmise juhtide vastutust kõigis tootmisühtlides, järe-sult tugevdada töödistsipliini ja pa-randada töökorraldust."

Kommunistliku partei juhid ja Ees-ti praegused valitsejad on mitmel pu-hul varem kiidelnud, et Eesti sam-mub oma produktioonil ja töötule-mustel N. Liiduga liidetud riikide esirinnas.

Kuid sellest on nähtavasti veel vä-he. Suur Venemaa on näljas ja suur Venemaa vajab tarbekaupu. Ja neid peab andma väike koloniaalriik Ees-ti. (VE/KA)

● Brasiilias tähistas 95-a. sünnipäe-va Amalie Saukas, kes elab Sao Paulos. Sama juubelit tähistas ka Reinhold Toom, kes Brasiiliasse tuli a. 1925.

Kanada peaminister tervitas eestlasi

TORONTO (SPL) — Pikema tervituse eestlastele Eesti Vabariigi 55. aastapäeva puhul oli saatnud Kanada peaminister Trudeau, mille tema esindaja luges ette Rahvusliku Välisviitluse Nõukogu vastuvõtul välise-sindajatele ja väliskülalistele 23. veebruaril Eesti Majas. Eesti Vabariigi aastapäeva aktus toimus Massey Hallis pühapäev. 25. veebruaril ja selles võttis osa 2000 inimest, umbes 500 võrra enam kui mullu. Aktusel toi-mus Eesti Päevade ajaloolise lipu ülesandmine peakomitee liikme A. Truuverti poolt RVN esimehele Hans Lupile, kui Kanada eestlaskonna esindajale.

Esmakordselt Toronto eestlaste aas-tapäevanähtuse ajaloo esines aktuse-kõnega vaimulik, nimelt mullu New Yorgist Torontosse asunud õpetaja Andres Taul. Oma kõnes käsitles Taul peamiselt hariduslikke küsimu-si ja generatsioonide vahelisi proble-me, tuues esile, et võõrsil viibivad vanemad mõistavad hariduse täht-sust, mille tulemusena ka eesti noor põlvkond on suures osas omanud kõrgema hariduse. Oma probleemrii-ka aktuse-kõne lõppedes esitas Taul kõnest lühikokkuvõtte inglise keeles.

Järgnev pikem kõne oli Kanada riigisekretäri esindaja Glyndford Al-lenilt, kes sissejuhatavalt märkis, et ta on kümme aastat pidevalt viibinud eestlaste pidupäeval ja tunneb end seega kodusena. Al-lenil kõnet katkestati kordusena ap-pausidega, kuna ta avaldas vengdu-mul lootust eestlaste nütite täitu-misele ja Eesti Vabariigi taassünni-le.

Pärast Alleni kõnet tervitas piduli-si aupeakonsul Heinsoo, tõeses esile eriti noori, kes on teadlikult liitunud vabadusvõitlejate ridadesse, nagu see eriti ilmsel Ülemaailmsetel Eesti Päevadel ja alles mõni piev tagasi Ottawas toimunud Balti õhtul Kana-da parlamendihoones.

Järgnesid tervitused Läti, Leedu, Poola, Ukraina jt. rahvusgruppide esindajalt ning Balti Liidu esimees Petersooll. Kirjalikkude tervituste osas loeti esitaks ette Kanada peami-nister Trudeau tervitus ja kümme-kond teist tervitust, kaasa arvatud suurem osa Kanada eestlaste seltside tervitustest Ontario provintisist.

Kuna Vabariigi aastapäeva aktu-se programm oli lahutatud kahte eriosa — sõnaline ja muusikaline

osa, siis sai viimane alata alles kaks tundi pärast aktuse algust.

Tänavune muusikaline programm oli mitmekülgne — peale Toronto ja Hamiltoni laulukooride veel USA-st kohale sõitnud Rochesteri Ülikooli sümfoniaorkester Virkhausi juhata-sel. Laulukoori juhata Roman Toi, kusjuures viimase palana esitati lau-lukoore, orkestri ja gaidide-skautide osavõtul Toi uus kandaat "Sina suudad". Solistidena esinesid sopran Helmi Betlem ja alt Irene Loosberg.

Kanada eestlaste keskkorraldus-koond — Rahvuslik Välisviitluse Nõu-kogu ja Eesti Liit Kanadas korralda-sid tänavu 24. veebr. puhul knks kaal-ukat, poole ja kolmveerand tunnise kestvusega raadiosaadet. Mõlemate saadete kavas oli eesti ja ingliskeel-seid sõnavõtte Eesti Vabariigi kohta ja muusikalisi palasid. Ka esitati ELK saate kaudu esmakordselt Kana-das president Pätsi kome helipilaadit, mis jäädvustati vabariigi lõpul.

Kohalik elu

ESKILSTUNA

Pensionäride koosolek

Eskilstuna eesti pensionäride ühin-gu korraline aastapeakoosolek toi-mub laupäeval, 17. märtsil kl. 14 Mo-derata Samlingspartiet'i ruumides, Kungsgatan 33. Juhatus palub võima-likult rohkesti liikmeid koosolekust osa võtta. Arutada ja läbirääkida on mitu tähtsat asja.

Koosolekule järgneb kohvilaud võilevadega. Sellest osavõtta soovijaid palume aegsasti registreerida tel. 13 91 51 või 12 30 23.

"Tallinnas oli 1972 palju segaabielsid" 1950 paari lahutati

Tallinna ajaleht Noorte Hääl avaldas oma 15. veebruari numbril esiküljel intervjuu Tallinna perekonnaseisukaide büroo juhataja Heldi Jakobsoniga. Selgus, et aasta jooksul registreeriti 4274 abielu ja lahutati 1950. Edasi sõnas büroojuhataja, et möödunud aastal oli väga palju segaabielsid. Eestlased abiellusid venelastega, leedulastega, valgevenelaste-ga, ukrainlastega, armeenlastega ja grusiinlastega.

Senijani ja praegugi on muljed eestlaste suhtumises võõrahvustesse kodumaa süüraised, et eestlased hoidusid lähemate suhete loomisest, kusjuures segaabielsid peeti haruldasteks.

Kui seda aga nüüd erilisel rõhuta-takse, võib oletada, et Heldi Jakob-son teatud määral teeb ümberarvus-tamise propagandat. Seda enam, et segaabielsid arvu ei nimetata.

Edasi nendib Noorte Hääl, et kesk-mine abiellumise vanadus Tallinnas on meeste juures 23-25 aastat ja nais-te juures 22-23 aastat. Rohkesti on ka neid, kes abielluvad hoopis vane-matena või noorematena.

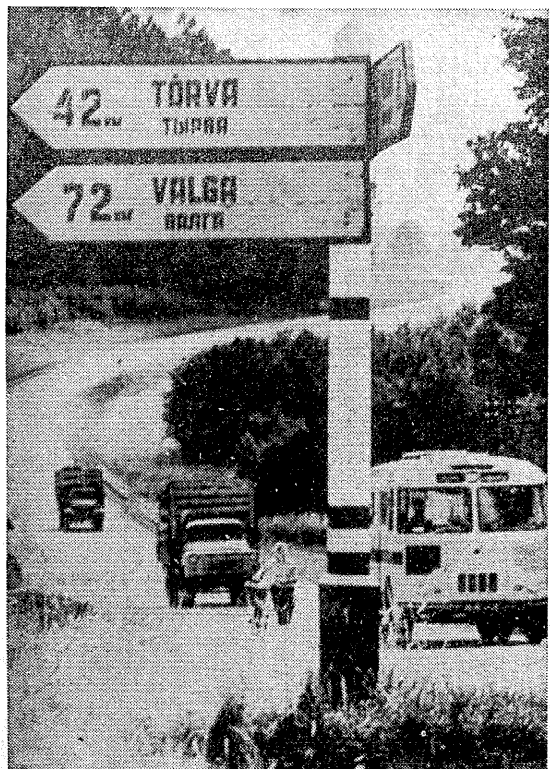
Mullu oli vanim peigmees 80 aasta-ne ja pruut 70 aastane.

Heldi Jakobson ütles veel, et aasta jooksul on juhtunud seda, et mõnele soovivalt tooma tulnud paarile pidi selgitama, et vanusevahe koos-eluks on liiga suur.

— Oleks tore, kui tulevikus jõuak-sime nii kaugele, et suudaksime ava-da vastava konsultatsioonipunkti, kus abielluda soovijatele annaksid nõu nii psühholoog, jurist, arst kui ka pedagoog.

Intervjuu lõpus kriipsutatakse alla, et praeguse perekonnaseisu ameti eri-rumid on jäänud kitsaks. Isegi nii kitsaks, et 1960 saadud moodsate ja avarate ruumide pärast tuleb Tartu vastava asutuse ees punastada.

1. jaanuaril 1973 oli elanike arv Ees'is tõusnud 1 405 000-ni.

Teerööd praeguses okup. Eestis on eesti ja venekeelsed.

Kes olid vene vürstide vastased "sossolid" Eestis?

Seni lähemalt tutvustamata eestisoo "sossolidest" jutustavad meile vene kroonikad, eriliselt meile lähedased Novgorodi letopisid. Aastal 1060 pani Kilevi ja Novgorodi vürst Izjaslav, Jaroslav Targa vanem poeg, toime sõjaretkke eesti sossolite vastu ja maksustas neid 2000 grivnaga. Kuid andamikogud kihutati minema ja järgmisel kevadel tulid sossolid ise Jurjevi alla, vallutasid külad ja linnuse ning põletasid "horomõ", tegid palju kurja ja jõudsid välja kuni Pihkvani.

Mainitud sossoliteid on peetud saklasteks ning nende vastuaktisioone on okup. Eesti ajaloo uurimises nimetatud "feodaalselt sõltuvate eesti talupoegade ülestõusuks..."

Osaliselt õigetele järeledel juhatab objektiivset uurimist alles Paul Johansen oma 1951 ilmunud teoses "Nordische Mission". Ta arvab, et sossolid võinuksid olla saarlased.

Okup. Eesti ajaloolane Ligi ühineb Johanseniga oma 1968 ilmunud teosega "Talupoegade koormised Eestis," titeldes: "Sellega sobib hästi ka kogu letopiside antud 1060–1061 aastaste sündmuste kirjeldus."

"Sossolid olid jõukad (meenutagem, et Novgorodi iga-aastane andam Kilevi vürstidele oli kuni 1014 samuti 2000 grivnat) ja sõjaliselt tugevad. See ilmneb juba faktist, et sõjaretkke nende vastu juhtis Izjaslav ise, eriti aga sossolite vastuaktisiooniist".

Izjaslavi retk toimus talvel, sossolite vasturünnak aga kevadel. See fakt leiab Ligi järgi loogilise seletuse kui eeldada, et nende all on mõeldud saarlasi. Eelistasid ju saarlased kui vähegi võimalik retki ette võtta kevadeti laevadel.

Kuid edaspidi juhib Ligi edaspidist uurimust sossolite probleemide konstruktiivselt ja õigematele radadele.

Ta märgib, et sossolite lõõgijõud ja ulatus sunnib arvama, et nendega koos astus välja ka mõni Mandri-Eesti maakond. On täiesti võimalik, et sossolid, saarlased jõudsid Jurjevi, st. Tartu alla ja muidugi ka Pihkvani veeteed mööda.

Sel puhul olgu märgitud, et mereäärseste tšuudide laevu kohtasid pihkvallased peipsil ka 1190. Novgorodi ürikus mainitud "mereäärseid tšuude" on peetud virulasteks, kuid Ligi arvates on tõenäolikum, et mõeldud on saarlasi, läänlasi ja rävalasi.

Seega selgub tsiteritud okup. Eesti ajaloolaste ja osaliselt ka vene laste omaksvõttest, et 1060–61 toimus eesti-vene jõudude vaekasul muudatus. Novgorodi vürst, kes luges end Eesti aladel Kilevi pärjajaks, sai eestlastelt andameid vaid sõjalise jõe abil.

Kuni seegi eestisoo sossolite poolt purustati, mispeale nende laevad domineerisid Peipsi vetes kuni 12-nda sajandi lõpuni.

Ajaloolased, kellele on peale sunnitud Moskva orientatsioon, on seega sunnitud olnud loobuma oma ortodokseist kontseptsioonidest slaavlaste õigusnõudeist eesti aladele Tartu linnuse vallutamise tulemusena Jaroslav Targa poolt 1030.

Ligi mõõnab sellele vastavalt oma

tööd: Esmapärjekorras puudutas selle, st. Jurjevi loomine Tartu asemele, muidugi ugalsi. Vaevalt tõi Jurjevi loomine suuremaid muudatusi teistele maakondadele. Ühest linnusest, mis pealegi asus Eesti kaguosas, ei olnuks piisanud kogu maa alluvuses hooldamiseks".

Silnjuures püütakse esitada mõningaid uusi lähtekohti sossolite nime kui ka asukoha suhtes, mille lähem analüüs jäägu edaspidiseks, selleks kriitikat ja seisukohavõtte ootama jäädes.

Kõigepealt tuleks Novgorodi letopisides mainitud sossolite asuala vist küll otsida Pärne jõesuudmest põhjapool asuvailt aladelt. Maastikuliselt nimetatakse seda ala veel tänapäeval Sootaguseks.

Läti Hendriku järgi tuttavaks saanud Soontagana moodustas selbest vaid ühe osa, kuna see koosnes veel muistest Korbest, samuti ka siit põhjapool asuvate Vigala ja Märjamaa kihelkonnade osadest.

Seda ala nimetatatakse arvatavasti Pärnu lahe ja jõesuudmest järgi Läti Hendriku poolt üldnimega Maritimaa. Kusjuures leidub aga ka eriline muistne kihelkond, Maritima.

Seda viimast Maritimaad seletavad Läti Hendriku kroonika tõlkijad Arbosow ja Bauer 1059 ilmselt ekslikult Ridajaks, mis ju üldi oli nimeandjaks meremaakonnale Rotalia praeguse Läänemaa loodeosas.

Seevastu olid just eespool mainitud Sootaguse või Maritima muistse kihelkonnad Pärnu merelahest hargnevate sisevete teede peamisteks kasutajateks. See kehtib esmalt veel läbi keekaja laevatatava magistraaltee kohta Pärnu jõesuudmest kuni Peipsini ja Pihkvani välja.

Muidugi võisid seda ühendust oma laevadel kasutada ka läänlastega tihedamas liidus olevad saarlased. Selles liiduvahekorras olid aga veel 11 ja 12 sajandil tõenäoliselt domineerinud läänlased. Vahekord muutus saarlaste kasuks alles hilisemas eesti viikingite ekspansiooni faasis sihiga lõunasse ja läände.

Sõna sossolid etimoloogilises seletuses tuleb vist küll mööduda kiusatusest seda seletada sõnaselgelt "sossolidest", kuigi teolisest naabrite poolt antud sõnmuundest leidub ajaloost tõestatud näiteid.

Seevastu võiks "sossolites" otsida vene keelde moonutatud vormi "Soosalust". Mainitud Sootaguse alal laiemas mõttes leidis veel 1830–11 aastail kaks Soosalu küla, Pärnu-Jaagupis ja Märjamaal. Varem võis nende arv muidugi olla suurem.

Taoliselt kutsuti Korbe-Soontagana strateegilises keskses asuvat praegust Kuninga küla veel 16. sajandi ürikus Kuning-Saluks. Enne vastava kuninga või peavanema sinna asumist võis siin maastikuliselt väga hästi asuda mingi Soosalu.

Igal juhul pidi neil Soosalu-sossolitel 1060–61 sõjakäigu ajal Novgorodi-Pihkva alade vastu ning Tartu ja kogu Ugandi vabastamiseks võõraist rõhujaist — olemas kindel sõjaline ja halduslik juht, keda võibolla juba siis kutsuti Skandinaaviast tuttavaks saanud nimega "kuningaks".

Ühine tegutsemine saarlaste laevas-

● Toronto trammid jäävad liiklusvahenditena kübele veel 15- kuni 20 aastaks, teatas TTC direktor James Kearns. Praegu on Torontos kasutusel 396 trammivagunit, milledest aga enamuse hakkab ilmutama vanaduse tunnemärke. James Kearns esitas eelarve 300 uue trammivaguni ostmiseks.

● Grupp ameerika võimalikke mittemest usutunnistusest, esotas katoliiku preestri ja Esindajatekoja liikme Robert Drinaniga tahtisid sõita N. Venesse tutvuma juutide elukorraga, kuid nõukogude turismagentuur "In-turist" ei reserveerinud neile hotellitube, ilma milleta ei lubata sissesõitu.

ILMAR ARENS

Han ären av de 150 000 som får mer i underhåll.

Underhållsbidragen kommer att höjas med 10 procent från och med den 1 april 1973.

Höjningen gäller underhållsbidrag som bestämts före utgången av mars månad i år och gäller även bidragsbelopp som redan blivit uppräknade vid eventuell tidi-

gare höjning. Men höjningen gäller inte om domen eller förbindelsen innehåller särskild indexklausul eller annat förbehåll. Lagen om ändring av vissa underhållsbidrag framgår av Svensk Författningssamling (SFS) 1966:680 med

senaste ändring SFS 1972:583.

Socialkontoret i Din kommun lämnar närmare upplysningar om bestämmelserna. Fråga där!

SCB STATISTISKA CENTRALBYRÅN

Toronto rahvatantsijad Rootsikülla

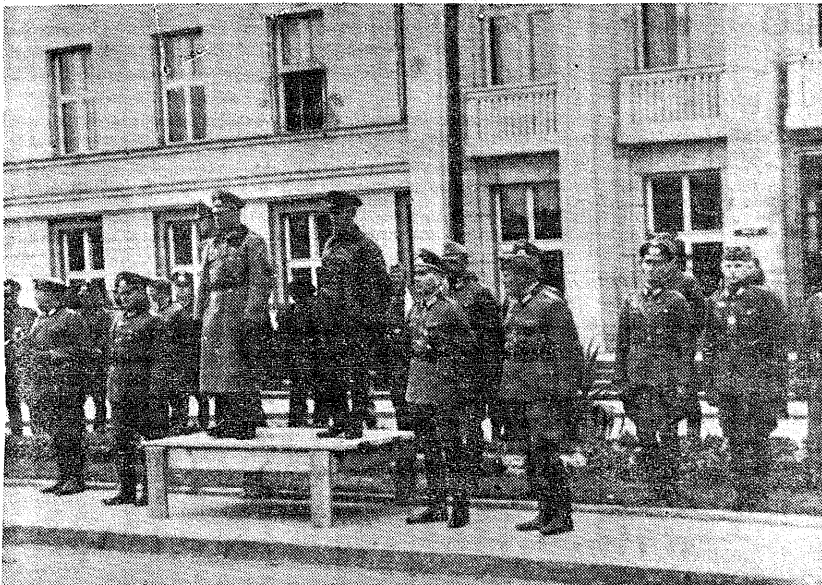
TORONTO (EPL) — Toronto rahvatantsurühm "Kungla" esineb Torontos suurema rahvatantsuõhtuga, millele tuleb lähed rühma Euroopareisi kuludeks.

Kuuldes Eesti Päevade ajal Stockholm "Kassari" paljudest reisidest, küpses mõte ka ise reisima minna. Euroopa-matkast võtavad osa 28 rahvatantsijat ning reis kulgeb üle Rootsi, Hollandi, Saksamaa ja Prantsusmaa. Väljasõit toimub 14. juunil ja rühma ringreis kestab kuu aega.

Millised laevad hukkusid

SYDNE Y(EPL) — Edgar Anvik andis ühes ettekandes andmeid sõja ajal saksa lennukite ja mereväe poolt uputatud Eesti Vabariigi lipu all sõitavatest laevadest.

Uputati auralauevad "Kolga" (8000 br.reg.tonni), "Polluks" (1600), "Vapper" (10.000), "Reet" (1000), "Ubari" (2000), "Pärnu" (2000) ja "Merkur" (3000). Hukkus veel autulaev "Taata". Nimestik võib olla veelgi pikem, ütles andmete andja.

Meenutus ajastust, mil Hitleri natsid ja Stalini kommunistid pidasid "mesinädalaid" Molotov-Ribbentropi paktide alusel. Pildil on käimas Poola jagamine, kusjuures venelased ja sakslased peavad ühist paraadi. Vaevalt üks aastat hiljem olid mõlemad diktatuurid teineteise surmavaenlased, võideldes elu ja surma peale.

Commentationes Balticae XVI

Balti Uurimisinstituudi Bonnis aastaraamat XVI (1971) on seekord tavaliisest kõrgemini ilmunud trükit. Üheks selle põhjuseks võiks vahest olla, et toimetaja prof. Jakobs Ozols on õnnestunud selles publikatsioonis oma pikema töö "Die Bootstaxen und die Spätkammkeramische Kultur des Baltischen Gebietes" (Venekirveste ja hilis-kammkeramiline kultuur Balti alal).

Peale selle mammata-uurimuse leidub mainitud aastaraamatus vaid üks väiksem ca. 14 lk. töid, seegi läti teadlaselt (ühtlasi ka toimetuse kolleegiumi liige koos Stockholmis elava läti arheoloogi dots. Gintersiga) Andrejs Johansons (Bonn): "Die Lage der lettischen Schulen im Herzogtum Kurland im 18. Jahrhundert" (Läti koolide olukord Kuramaa hertsogkonnas 18. sajandil).

Ei ole kahtlust, et võimekas noorema põlvkonna läti arheoloog J. Ozols, kes kuulub ühtlasi ka tunnustamist leidnud isegi nõukogudeliku ajaloo- ja arheoloogia-uurimise poolt oma uurimuses ka Eesti- Liivi alade osas on pöördunud alla objektivne.

Seekord näivad selleks aga olnud olevat piiratud võimalused, kuna autoril kahjuks näivad puuduvat tihedamad kontaktid arheoloogidega ning nende töö ja tegevusega tänapäevases Eestis.

Literatuuri-vilitedki siin kiündivad vaid kuni 1959 ilmunud L. Jaanitsa (prof. R. Indreko õpilane) tödden. Läti osas on tal aga kätesaadavad olnud kuni 1970 ilmunud publikatsioonid, peale selle arvatavasti elvate isiklike kontaktide kaudu saadud värskeid väljakaevamiste aruanded ning summaarsed resultaadid.

Taoliselt esitab Ozols Eesti aladel vaid 8 vanemat teadaolevat kammkeramist leiukohta. Läti aladel vanemate andmete põhjal 9 leiukohta (resp. asulat), milledele ta samas lisandab veel tervelt 11, peamiselt hilisemal ajal toetunud Lubana järveümbruskonna soode kuivendamise tehtud avastust.

Nende hulgas leiduvad aga kaks leiupaika Astijärvest põhja-loodepool, ilmselt eestlaste või eestlastest rahvaste asualat ning vastavate nimetüvedega: Seli ja Rinnu. Venekirveste üksikleidu aga domineerivad Eesti alad tervelt 103 leiuga, kuna Läti aladel on venekirveste leid vaid 83 juhtul. Nende kui teiste (eriti venekirveste läänepoolse rühma) analüüsimisel kasutatakse 0. poolt kiiduväärselt siiski teaduslikku meetodit ning arvestatakse kõigi tähtsate senises uurimises esle

toodud seisukohtadega.

Eestikeelseis sõnades, kohanimedest, raamatutiitlites j.m. leidub kahjuks rohkem kui 30 segavat "trükkiviga", mis seletatavad muudugi autori keeletundmusega, kuid ei ole vabandatavad, kuna selle kolme Baltikumist päritoleva rahva ühistoimetuse ilmutava publikatsiooni juures eestipoolseid kontroll-korrektuuri lugejad tohiksid olnud olla kätesaadavad ning nõuetavad.

Muidugi, eestlased saavad aru, et näit. "Lohavene" peab olema Lohavere, "Umsna" arvatavasti Uusna, "Pumboja" — Pumbioja, "Kaarere" — Kaavere, "Lätikal" — arvatavasti

Lätiküla, edasi et prof. Indreko ühe töö tiitlis seinet "luristades" ei tule-ne sõnast "luristama" vaid hoopis "luuristades" (sks. Knochengräber), samuti, et arheoloogias ei või esineda väljendit "Tamula lein" vaid peab olema "T. leiu" jne. jne.

Kahju on aga võrreist, keeletundmatuist uurijaist, kes neld ja paljusid teisi vigaseid vorme pahaaimamata võivad võtta kasutusele ning sellega kaasa mõjuvad segaduse suurenemisele. Rangemat redigeerimist tuleks edasili "Comm. Balticael" küll eeldada ja nõuda.

Ar.

Auraamatu täiendamine

E.V. aastapäeva puhul tuleb meelde neid, kes Eesti vabaduse saavutamiseks või kaitsmiseks andsid elu või langesid ohvriks vaenlasele. Meie kohuseks on hoolitseda, et maailm teaks, et nende ohver ei olnud asjata. Üks tee selleks on faktid sellest, kui kallist verekinda Eesti rahvas maksis vabaduse saavutamiseks ja kannatas vabaduse kaotamise järel, selle taastamiseks meeleilulikkult võideldes.

100.000 ohvrit miljoniliseist Eesti rahvast on samapalju kui 20 miljonit USA rahvast! Sellest peaks igaks tapmaja, et vabaduse kaotusel iga kümnes kaotab oma elu, kas ta võitleb või mitte, on rikas või vaene, rask või laps.

Kui me räägime oma kaotuste suurtest arvudest, siis seda peetakse sageli propagandaks. Ohukord muutub, kui esitame langenute ja hukkumute nimesid, nigrisaks arvud, mida ei saa keegi ümber lükata.

Selleks vajame Bestlaste Auraamatut, kus oleksid langenute ja hukkumute nimesid ning seletused, miks teised nimesid puuduvad. Mida rohkem koguneb Auraamatusse nimesid, seda mõjuvamaiks relvaks see on meie vabaduse taastamise võitluses, seda suurem väärtus selle tulevastele eesti sugupõlvadele.

"Auraamatu Andemete Kogu" lehekiilgedel ("Võitleja") on nimele teine ring lõpule jõudmas. Kolmanda ringi avaldamine algab "Võitleja" mais.

Kuigi on avaldatud juba ligi 4000 nime ja tagavaras on mõned tuhanded, on paljud nimesid avaldamiseks saatmata. Mõned organisatsioonid on asunud kaastööle ja andmeid saatnud ning tööd toetanud majanduslikult.

Ka paljud üksikisikud on enda ja

teistelt kogutu saatnud meie aukohustuse täitmiseks. Küsige oma tuttavatelt, kas nad on andmeid saatnud? Ka puudulikud teated on vajalikud.

Mõned andmete saatjad märkavad, et kõiki saadetud pole avaldatud. Osa andmeid, näiteks matusekohtade kohta, on jäetud esialgu avaldamata, kuid ka need on tähtsad.

Paljud andmed on puudulikud. Oleks suureks abiks kui lugejad tunnud nimele kohta saadaks andmeid täiendavalt.

A KURGVEL,
Eesti Ohvitseride Keskkogu
USA-s esimees.

**EESTI MAJA
WALLING. 34-1**

Tel. 114777 (majavanem)
218134 (perenaine)

• Pühade ajal suletud

Stockholmis Eesti Maja on suletud pühade tõttu 20. aprillil (Suur Reede), samuti Lihavõtte laupäeval, 21. aprillil ning Lihavõttepühadel 22. ja 23. aprillil. 24. aprillil peale toimub tegevus nagu tavaliselt.

• Nixoni välituse koosseis tema teiseks ametiajaks sai valmis kui Senat kinnitas kabineti viimase liikmena Caspar Weinbergeri tervishoiu, hariduse ja heaolu ministriks.

• Nixoni talitusviis Vietnamis sõja lõpetamiseks kiideti Gallupi ringkonnas heaks 73 prots. vastajate poolt. 57 prots. vastajatest kiitsid heaks ka Põhja-Vietnami raske pommitamise aastavahetusel.

Dahlidest ja teistest Kärda rootslastest

7. septembril 1972 suri Norrköpingis kunagise Kärda kellasena Hans Dahl poeg Felix Edgar Dahl. Temast on säilinud väiksemaharuline uurimus eesti rootslastest kui ka tema enda sugupuust. Dahlid on põlised Kärda rootslased. Kellasena vanaisa Lars Märteni poeg on surnud 1810 Kärda rootsiküla ühtlaskimale likvideerimisel Vormsi saarele.

Süäl sündis poeg Johan, kes on Hans Dahli isa. Kellasepp Hans Dahl asus tagasi Kärda, kus sündis 1899 Felix Edgar Dahl. Kellasepp Dahl abielust Risti talu peretütre Liisa Rüdiga ja sellest abielust sündis kokku 5 last, kellest Felix Edgar oli nooremad.

Kuna Hans Dahli tervislik seisukord sundis teda minema ravile algul Tallinna ja hiljem Helsingisse, asus tema naine koos lastega 1903 sügisel jällegi Vormsi. Sinna tuli ka pärast raskemat operatsiooni Hans Dahl oma tervist parandama ja süäl sündis abielupaaril 1907 veel üks poeg.

Kuna Hans Dahl oli ka enne kellasena ameti pidamist koolitöötaja Harjumaal Raikkülas, sellest ametist vahetpeal aga tervislikkudel põhjustel loobunud, siirdus ta nüüd uuesti koolipõlde Osmussaare. Sinna jäi ta ainult üheks aastaks.

Jälegi tervis sundis teda asuma mujale. Tema elukohtadeks said Tallinna ja siis Peterburi. 1817 revolutsiooni järel tuli tagasi kodumaale, kus said oma hariduse ka enamik tema lastest.

Felix Edgar Dahl on õppinud Tartu ülikooli kahe teaduskonnas, vist arsti- ja õigusteaduskonnas. Temast sai vanema venna alustatud genealoogia uurimise jätkaja ja sellega ka Hiiumaa rootslaste uurija. Huvitavaid märkmeid tema uurimusest oleksid:

1711 20. aprillil 1712 7. septembril on Pühalepa kiriku surmameetrika andmetel Pühalepa kihelkonnas katku surnud 1678 inimest. Kuna Kärda oli sel ajal üks suuremaid kihelkonna külasid, oli süäl katkusurijate arv kõige suurem.

1810 on Kärda last asunud Vormsi ja paigutatud süäl Förby külla 1 perekond vabadikukohale, Norrby külla 3, Söderby 3 ja Sviby 6 perekonda. Kui Russurm määrib, et Kärda rootslased on siis asunud Vormsi, Noarootsi ja Haapsalusse, on neid aga Dahl arvates ka mujalegi asunud.

Kärda last üldse Vormsi 13 peresse on siirdunud 17 perekonda, peale selle veel 4 perekonda juurde üksikuid isikuid nagu näiteks peremeeste vendi, vallalisi naisi jne.

1811 rõhutatakse Kärda elanike suhtes, et ühed on mõisa vabad rootsi talupojad ja teised Kärda rootsiküla elanikud, kes on mitmele poole laiali asunud. Sellega Kärda last lakkunud. Ka armastatakse mujal mõisa-

raamatutes ikka tarvitada väljendust "vabad rootsi talupojad", kuigi nad olid ammugi eestlastega samavõrd-selt ikestatud.

Umbes 40 aastat hiljem, nimelt 1850 asub Kärda 19 rootsi perekonda. Need on:

Takking, Tarning, Pissa, Takking, Proo (üksik lesknaime oma tütreaga), kui talupojad. Edasi vabadikud Takking, Haggin (üksik vallaline naine), Obbergo (pupunud 1844), Weaness, Obak, Lutz, Espak ja Karjamaa.

Kui viimane nimi on puhtakujuline eesti nimi, siis ometi vihjab Karjamaade Skandinaavia päritolule selle perekonnale üldiseks lisanimiks kujunenud Kopa. Kui kunagi küsisin nüüd aastaid surnud Villem Karjamaalt Stockholmis seletust selle nime päritolu kohta, arvas tema, et see on pärit Islandist.

Tal oli üles märgitud paberilehekestele sellest, et umbes 800.a. eesti tulnud Islandilt mees, kelle nimi olnud Wite ehk Kopa. Kuidas siis tema järglastele sai nimeks Karjamaa — kahjuks ei tea.

Peale üllalolevate märgitakse Dahl poolt veel ühte perekonda Pissa, kes kuulusid mõisa rootslaste hulka (Hofleute Schwedischer Herrkunt).

30. aprillil 1835 on perekonnanimed juba Kärda last pandud ja selleaastumise perekonnanimede panemise lehel nähtub, et Kärda mõisa teenijaid on nimetatud "mõisarahvaks" (Hofleute Schwedischer Herrkunt), kuna aga talupidajaid "rootsi talupoegadeks" (Bauern Schedeischer Herrkunt), peale selle veel vabadikud ja siis ka "eestlastest mõisanimedest".

Neile on lihanud veel "vabariku eestlased" s.t. Kärda kalvevabrikutööliised. Sama lihtlase kehtib ka veel 1850. Nii pidi ka veel siis asuma Kärda mõisa maadel rootsi talupoegi.

1902 olnud Kärda last 40-50 rootslast, kelledest ainult 7 oskas lugeda rootsi keelt. Siinseis koolides siis enam rootsi keelt ei õpetatud ja rootsikeelne raamatukogu, mis ka Kärda rootslast varem leidsid, oli 1885 tuulekahju hävinud.

Naaberkielkonnas Reigis oli samameest säilinud umbes 150 rahvastundelist rootslast, kes visalt kinni pidasid oma keelest ja kommetest, kuid kellele eestistumine näis juba siis olevat ajajooksul välistatud.

E. VRAGER

Sportsiveteran surnud

Tartus suri 20. veebruaril üksi eesti raskejõustiku teerajajad Tartus Friedrich Anton Paim 88 a. vanaduses. Ta oli sündinud 17. juulil 1886 Tartus. Koos kolme vennaga hakkas ta varakult maadlana ja pommne tõstma. Hiljem võistles ta maadlana edukalt, olles aga raskejõustiku organisatorina vähelpeapandavaim. 1901 pani ta aluse Tartus spordiringile, mis oli aluseks spordiseltside "Abergi" ja "Tartu Kalevi" tekkimisele. Hiljem oli ta maadluskohtunik.

Kergejõustiklasi Prantsusmaal

Lyonsi Prantsusmaal toimuvast N. Liidu-Prantsuse junioride kergejõustiku-maavõistlusest võitvaid N. Liidu meeskonna koosseisus osa lisaku koolipoisid Ülo Kriisa ja Enn Sellik.

Suusatajad edukad

Tshehoslovakkias Štrbske Plesos toimunud 1970 a. maailmameistrivõistluste radadel n. m. Tatra suusamängu idariikidele. Laskesuusatamises 20 km distantsil tuli esikohale eestlane Mati Paavo Elvast. Jüri Voodla Tallinnast jäi 15 km suusutamises kolmandaks ajaga 1:36,7 — võitis idasakslane Jürgen Wolf ajaga 1:04,5.

Leinateateid

Tyresö-Bollmoras Stockholmis suri 11. veebruaril Ottillia Kristine Tihkan, n-na Schneider, 89 a. vana.

Londonis, Inglismaal, suri 20. veebruaril Adolf Ives, sünd. 25. detsembril 1897 Rõngus.

Tallinnas suri 1. jaanuaril Aleksander Laur, sünd. 19. oktoobril 1908 Tallinnas.

Manchesteris, Inglismaal, suri 12. veebruaril Johanna Kopacz, n-na Rützel, sünd. Virumaal.

Delhis, Ontario provintsis Kanadas, suri 24. veebruaril Alma Pavloots, n-na pajo, sünd. 24. märtsil 1903 Karksis.

Rakveres suri 24. veebruaril Juuli Tuulik, sünd. 10. oktoobril 1882 Habajas.

Sudbury, Kanadas, suri Leida Surins, n-na Saare, sünd. Pühajõe, Virumaal.

Vastuvõtt New Yorgi E. Majas aastapäeval

NEW YORK (EPL) — Eesti Vabariigi 55. aastapäeva tähistati küll kõigis eestlaste kolooniates siin Ühendriikide pinnal. Vabariigi esindus korraldas sel puhul vastuvõtu New Yorgi Eesti Majas koos Eesti Rahvuskomiteega. Ma jõuan sinna liiga vara ja astun baari, et seal oodata. Baariruum on ümberehitet A. Samsi algatusel ja kuludega, ning mõjub nüüd tumedate laepalkide, telliseina, laternate ja sobivate valguskahadega stiilselt ning meeldivalt.

Laudadel on linad ja männioksad vaasides ning kõik on kena ja puhas. Kohvi pean ootama, sest perenaised on vastuvõtu tarbeks külmala korraldamisega kiire ja ma kuulen, kuidas keegi neist ütleb, et nüüd me unustasime lihale selleri vahele panemast. Näen, et baarilei otss müüakse ajalehti ja küsin kas

on ka Eesti ajalehti Rootsi, aga ei, neid pole Amerikas kusagil saada. Vastuvõtt algab. Rahvuskomitee juhatuse liige Johannes Koort juhatab saabujad trepist üles ja saalis võtavad peakonsul Ernst Jaakson ja Rahvuskomitee esimees Ilmar Ploor koos abikaasadega küllalised vastu. Parem pool on korraldatud baar ja kohvilaud ning saali keskelt pikk toidulaud, näen sellel skulpteeritud dekoratsioonega ja nendin mõttes, et perenaised on sellelki oskust ja tahtmist olnud.

Küsin omale dzhinni ja tooniku, aga baarimehe jäänud on liiga väike ja juba tühi ning ta jookseb alla baari uut jäänud tooma — Amerikas ei jooda ühtegi drinki ilma jääta. Klaas käes jalutan ringi — näen teiste hulgas kubermuri esindajat koos abikaasaga, Lätti ja Leedu esindajaid, mu kõrval räägib keegi prantsuse keelt, teiste hulgas pääsen tervitama ka konsul Aksel Linkhorsti ja Robert Kreemi, kes pühapäeval aktusel peakõnelejakas.

Vestlajate grupid täidavad kolmeveerand saali ja ma küsin kellegilt kui palju siin küllalisi võiks olla? Mees vaatab ringi ja ütleb, et kolmandiku võrra vähem kui eelmistel aastatel — on reede õhtu ja seetõttu ei tahtvat inimesed välja tulla.

Ameerika diplomaatiline tava ei näe niisugusel puhul ette kõnesid ega tervitamisid ja seetõttu asutakse pikkamööda toitude juurde. Need on maitsvad ja küllalised mitmekesised ning ma näen kubermuri esindajat istuvat ja isukalt söövat. Ta on omaette ja räägib oma naisega.

Teisigi väliskülastajal on omaette jäänud, pole ilmselt kedagi, kes selle järele valvaks, et neile küllaladest tähelepanu osutatakse.

Asutakse kohvi jooma ja hubane koosviibimine jätkub, ma saan paar sõna vahetada peakonsul Jaaksoniga, Kultuurifondi esimehe Juhan Kurrikuga ja kolonel Kurgveliga, kes on üles võtnud eestlaste aurasuut koostamise idee. (EPL/EKS)

President Richard Nixon kirjutas kirja USA presidendile, kes on ametis 1990. aastal, lühesdes kirja juurde Valge Maja poolt kokku kuutsud 1500 ameerika majanduselu juh arvamine majanduse arenemiseks 1990. aastaks. Kiril koos ülevaatega paigutati 17 aastaks luku ja riivi taha.

Kolme Balti riigi esindajad viibisid vastuvõtul New Yorgi Eesti Majas. Vasakult dr. J. Dinbergs (Lätti), Ernst Jaakson (Eesti) ja A. Simutis (Leedu).

Ühe ajakirjaniku saatus vabaduses ja küüdituses

Evald Jalak oli kodumaal pealilise päeval populaarne ja laialt tuntud ajakirjanik. Tema anded ja võimed lubasid tal tegelda kõigis võimalikes ressoorides — politiseporterist "Päevalehe" välispoliitilise osakonna toimetajani, spordireporterist följetonistini. Ta Kalamaja pooldnik Eesav. Edvard Puusliku lood olid alati loetavad. Ta debüteeris juba koolipoisipõlves 1924 "Päevalehe" veergudel "Õppur Evald Viskile kirjade" ja juba siis seigus, et meil on tegemist sulenuehaga, kelle ladus ja rahvalik aine eestisusoskus oli midagi uut ja värskendavat selleaegses veel üena kangeksunud ajakirjanduslikus följetonistikas.

Nüüd, vene-kommunistlike pere-meeste käsul, on ta olnud sunnitud oma Kalamaja-kandi tegelasi taase-lustama ka kommunistlikus ajakir-janduses. Lühikest aega ilmusid pa-gulastele tasuta kättesaadatavas "Ko-dumaas" ja pensioniaelise teenistuja Peeter Torkrami lood.

Kuid Evald Jalak lõpetas nende ki-jutamise, kuna nõukogude võim ei tehtnud tasuda endisele, kuigi "reha-biliteeritud" poliitvangile inimväärselt tema töö eest.

24. veebruaril sai Evald Abram Ja-lak 70 aastat vanaks ja sel puhul ka-rikaturist ja följetonist Romulus Tiit-uste poolt "Kodumaas" avaldatud ar-tiklist selgub, et E.J. töötas endiselt vene sunnitoelaagris õpitud tööalal — velskerina Tallinna kirabi asutu-ses.

Kõrgest eest hoolimata on ta sunni-tud töötama sellepärast, et sunnitoe-laagris veedetud ja raisatud aastaid ei loeta "maailma sotsiaalsema korra" loojate poolt pensionipõhjenda-vaks, kuigi ollakse rehabiliteeritud ja inimene peab ju küedagi elama.

Romulus Tiitus koonleb oma artik-li algul midagi Evald Jalaka nooruspe-patustest. Jalaka kolleegid omariikli-se ajast ei tea midagi sellistest nooru-sepatustest — kui neiks mitte arvata mõnda klaasikist kanget jooki veidi enne päiksetõusu kolleegide ja heade sõprade seltskonnas. Mida Tiitus ar-vatavasti Jalaka nooruspatustele alla mõtleb, võiks olla ta tegevus vabas Eestis vaba ajakirjanikuna.

Maksi-ilekti õpetuse kohaselt kuulu-vad sellised inimesed hävitamisele ja Jalaka suhtes on seda doktriini ra-kendatud ka täiel määral. Ta arreteer-iti juba 1940 "Päevalehe" toimetuse verivihase sekretäri Ada Koiti, Vene-maal tulnud "Eestlastest" toimetaja Sipsakke ja N. Liidu saatkonna muhi, Taasi esindaja Izestjevi vihjetel ja korraldusel.

Izestjevit tavatseti nimetada eesti ehe-meeste peres Izemnikoviks (reesturiks), kuna ta käis eesti ajalehede toimetuses nühkimas ja igasugust informatsiooni jagamas ja pakkumas.

Vilekümneni keskel sai E.J. loa töölaagrist, kuhu ta pärast karistusa-ja ärastumist oli määratud, lahku-miseks ja ta naasis Tallinna. Siin pöördus ta kirjanike Semperi ja Jakobso-ni poole, keda ta isiklikult tundis, et need annaksid talle soovitusi Tallin-nas elamisloa saamiseks.

Mõlemad ütlesid sellest ära. Jala-kal ei jäänud muud üle, kui siirduda Lõuna-Eestisse, kus töötas mõni aeg telefonivõrgu tööliseana seni, kuni temalt hakati nõudma, et ta astuks NKVD teenistusse nuhina. Kuna see ei ühtinud Jalaka eestiliste töökspidamisega, kadus ta kiirelt ko-dumaalt tahtmata sellise juudashini-na eest endale osta kodumaal elami-se õigust.

E.J. siirdus tagasi Venemaale ja sa-masse töölaagrisse, kust ta oli tulnud. Seal oli ta saanud tuttavaks kellegi valge-venelannast velskeriga, kellega abielus ja kellega koos ta asus Val-gue-Venemaal, kus leidis tööd velseke-rina ja ehitas endale väikse elamu. Valge-Venes töötas E.J. kuni 1961 aastani. Alles siis sai ta loa Tallinna elama asumiseks.

Tallinnas jätkas E.J. tegelemist "tervishoitu alal töötajana" ja on sun-nitud sellega tegelema veel praegugi.

Kümnekond aastat tagasi ilmus ko-dumaal Jalaka följetonide kogu "Ee-sav Edvard Puuslik ja teised". Selle tose lõpus, toimetuse järelelõnas (lk. 110) võib lugeda:

"On üldse äärmiselt raske ülesan-ne anda hinnangut ajakirjaniku loo-mingule, mis juba selle rahutu elu-kutse iseloomust tingituna on haril-kuil väga suuremahuline, mitmepal-geline ja seejuures laialipillatud. Seda enam, et see on sündinud suur-te ühiskondlike murrangute keeruli-sel ajal. Ei suudetud 1940.a. võitlusi-keel pööradele kogu ühiskondliku Jala-ka tegevuse ja loomingu kaalu ega mõistnud kodanliku ideoloogia vai-mus üles kasvanud ajakirjanik toi-munud pöördde ajaloolist paratama-tust. Jalaka ajakirjanduslik tegevus katkes 1940 aastal."

Eelpoolmainitud teosest loeme veel:

"Aastatel pärast Suurt Isamaasõda leiame Jalaka Valgevene NSV-st kus ta kümme aastat töötas velskerina. Omaegsetest süüdistustest täielikult rehabiliteerituna pöördus ta 1961 sun-nimaale tagasi ja jätkas siingi tööd omandatud uuel erialal... Praegu elab Jalak Tallinnas pensionärina."

Viimane lause esitab selget valet.

Millega seoses on siis hakatud E.Ja-leka vastu huvi tundma?

Eelmainitud teose lõppsõnas on an-tud ka põhjendus:

"Jalaka loomingu paremikul on kindel koht eesti satiiri arenguloos. Jalaka vestete ja följetonide uurimi-sel astuti esimesed sammud Tartu Riikliku Ülikooli eesti keele ja kir-janduse kateedris. Sellele tööle aitas Jalak ise aktiivselt kaasa. Eespool mainitud autobiograafilise märkmed pani Jalak kirja TR" eesti keele ja kirjanduse kateedri žurnalistika eri-haru üliõpilase abistamiseks diplom-i-töö kirjutamisel."

Jalak sündis Harjumaa Kolga val-las talupidaja pojana. Jalakale pere-konnanimi esineb ka Ed. Viide roma-nis "Kui Anija mehed Tallinnas käisid". Seal oli Jalaka vananoor Rau-doja Mikk Jalak mõistetud 150 ja va-naisa Vastiku Jaan Jalak 100 kepi-hoobi saamisele. Algharduse oman-das E.J. Kolga Hirvli vallakoolis, 1914-1918 Kolga Uuri ministeeriu-mikoolis ja 1918-1925 Tallinna Realkoo-lis.

Sõbralikku, tunnustavat ja kutse-kaaslaste siirast õnnitlevat käepigi-stust takistab raudne eesriie. Kuid teda pole unustatud ja tema isikuga elab edasi vabas maailmas teadmine sellest jõhkruusest, valet ja ülekohtu-st, millela kommunist ei saa kom-munismina eksisteerida.

Evald Jalakale, kolleegile ja kooli-vennale kuulub ka allakirjutatu tänu ajakirjaniku paljuvõimaldavale töörajale kutsumise eest Kohtla-Jär-ve õlitase generaatorite tagant 1926 suvel. Tuhanded tervitusi Ee-valt Viskilele tema kolviendade poolt vabast maailmast!

JÜRI REMMELGAS

Vene korv-pallurid hukkusid

MOSKVA — Mõeldumud nädalal sai Moskvas ametlikult teatavaks, et kogu N. Liidu noorte korvpall-meeskond hukkus, kui Aeroflotile kuulunud lennuk plahvatas õhus enne maandamist Praha lennuväl-jale. Surma sai kokku 70 inimest.

Tass raporteeris pärast õnnetusjuhtumit anuult, et Aeroflotile kuulunud lennuk oli kukkunud alla Praha-sse siselennul ja et õnnetus nõudis ohv-ril. Ei mingeid teateid sellast, kui palju sai surma, kui palju pääsis või kui palju sai vigastada. Sama vähe teatati, millise lennukiga on tege-mist.

Korraldus näib olevat selline, et lennuõnnetustest vaigitakse täiesti, kui need juhtuvad omal maal. Teata-takse vaid, kui need leiavad aset vä-lismaal, või siis juhtumil, kui need juhtuvad sellistes olukordades, mil teated võivad ilmsiks tulla. Selline juhtum oli m.h. siis, kui m.a. okto-bri juhtus tsiviliseeritud maailmas seni suurim õnnetus. Siis langes alla Iljushin 52, mis oli käigus mandrite vahel ja oli saabus Moskvasse. 176 inimest sai surma. Ilmutati siis kohe, et lennukis oli 38 tsivilist.

Aeroflotil on juhtunud viimase 9 kuu jooksul pool tosinat raskest õrne-tust — sellised, milledest on ametli-kult teatatud. (EPL/MR).

Külastage
EESTI MAJA
WALLING. 34-I

EESTI MAJA esindajad andsid Stockholmis Eesti Lastekaitse avamiskäsituseks üle kirjutusmasina. Pildil soovib EM juhatuse esimees Meemo Trepp õnnitluseks Lastekaitse esimehe Stim Saare kätt uue kodu valmimise puhul. EM asjaajaja direktor Boris Gorman vasakul hoiab annetatavat kirjutusmasinat (EPL-foto Lepper).

Muinasjutt koolilaval Stockholmis koolipidu

Kui saabub pühapäev 18. märts, siis toimuvad suured sündmused Skanstulli Gümnaasiumi majas Bohusgatan nr. 26. Algusega kell 14 rullub lahti Stockholmis Eesi Algkooli kevadpidu, suurejooneline nagu ikka. Ettevalmistused käivad juba mõnda aega. Tegevusse on rakendunud õpetajad, õpilased, lastevanemad ja kooli lähemad sõbrad, kes ootavad arvurikast publikut. Toimub loterii väärtuslike ja rohket võitudega, etelaud pakub lastevanemate poolt küpsiseid.

Äo Vaks on eriti selleks puhuks kirjutanud muinasjutumängu "Selks-lu karallisaarel". Selle tegevus sünnib luigol, romantilisel Lõunamerel. Autori näitejuhtimisel astuvad esile paljud huvitavad kujundid selksjutu- ja saagade vailast. Isegi Must Kameen oma meriröövlitena saabub kohale, rääkimata linnapeast, tema emandast, tütardest ja igasugustest pärjajatest.

Roman Väli ehitab näitelavale terve muinasjutu-linna. Igatüks, kes tema ehituskunsti varem näinud, on ette kindel, et see linn tuleb ilus ja meeldiv, eriti mudilastele, kes taa-

list varem pole näinud. Ning näitle-
jaiks on eesti lapsed, kooli õpilased.

See kevadine suur kohtamine kooli ja eesti seltskonna vahel on väga tähtis, et uuendada omavahelist kon-
takti. Aastakümneid on kevadpeo va-
jadusest aru saanud laialdane publik
kui ka kõik need virgad inimesed,
kes on hoolitsenud loterii ja etelau-
a eest.

Koosil on juba rohkesti vilistlasi,
kellest paljud ise lastevanemad.
Kindlasti saabuvad nad oma vana
kooli peole terve perega. Teretulnud
on kõik, koolipidude vana ja uus
publik.

Erich Arras in memoriam

Päeval, mis meie muud Stockhol-
mis traditsiooniliselt tähistasime
Eesti Vabariigi 55. aastapäeva, lah-
kus teatavasti vaikselt samas lin-
nas siit maailmast võruline Erich
Arras, oma 86. eluaastas.

Lahkunu oli algelukutselt pangaa-
metnik, teenides sellena enne oma-
riiklust m.s. Peterburis ja Usbekista-
ni oblastilinnas Buhhaaras. Omaliku-
luse ajal aga oli ta üheks aastat ata-
seena E.V. Saatkonnas Berliinis ja
1932 alates välisministeeriumi laeku-
ri vastutustrikkal kohal.

Selles ametis ei olnud tema ülesan-
dels mitte ainult jooksvate arvete,
palkade j.m. kulude väljamaksmine,
vaid tänu tema eeskujulikule lojal-
suslele võis temale vajaduse korral
rahulikult usaldada ka absoluutselt
diskreetsest nõudvaid eriliigseid.

Nõnda vahetas ta baasilepingu
tulekul kõik välisministeeriumi kä-
sundussummad tookordsete välismi-
nistri abi Oskar Öpiku ja administra-
tiivaksona direktori ülesandel vä-
lislähetusteks, millest selle järele oli
võimalik mõningal määral täiendada
välisreisiduste napp reserve. Ka-

Erich Arras

hjuks olid sellised võimalused väike-
sed.

Iseloomult oli lahkunu aktiivne
erak, s.o. ümbruskonna ja sündmus-
te terane vaaleja, kuid seda vaikselt
ja kuidagi nagu emalt, Kultiveeri-
tud inimesena olt tema vabaja har-
rastusteks peamiselt hea muusika ja
luuandus.

Oma maalapil Tallinna külje all
Kosel kasvatas ta haruldasi roose ja
muel ituitami suure uhkuse ja rahul-
dusega, hoolimata nii aja- kui ka
muudest kuludest. Ta käis seal alati
jala ja säilitas võib-olla just tänu
neile eriharustustele ja oma pidevate
jalutuskäikudele kuni kõrge vana-
duseni hea füüsilise ja vaimse vä-
rskuse. Oma sõpradele oli ta hea ja
ustab sõber.

Kuna sõjavägi ei koosne vaid kind-
ralitest ega välisteenistust mitte vaid
ministreist või suursaadikut, on
kõikidel headel eestlastel põhjust mä-
lestada Erich Arrat siira tunnususe
ja tänuks koos tema lähimate omas-
te, sõprade ja tuttavatega.

Tema matustelitus toimub teata-
vasti kell 13.00 laupäeval 17. märtsil
Hägersteni Uppenbarelse kirikus.
R.I.P.

ELMAR KIROTAR

Lühiteated Ameerikast

● Grupp ameerika vaimulikke mit-
mest usutunnistusest, eesotsas kato-
liku preestri ja Esiandajatekoja liik-
me Robert Drinaniga tahis sõita
N. Venesse tutvuma juutide olukor-
raga, kuid nõukogude turismagen-
tuur "Inturist" ei reserveerind neile
hotellitube, ilma milleta ei luba-
ta sissesõitu.

● Välisministeerium avaldas soovi,
et N. Vene valitsuse poolt juutide
väljarännuile tehtavate takistuste
pärast USA Kongress ei teeks käre-
daid otsusi, näiteks kaubavahetuse
tõkestamiseks ei, vaid jätkaks asja
välisministeeriumi ajada "vaikse
diplomaatia" teel.

Leinaleateid

Clevelandis suri 24. veebruaril Jo-
han Tüks, sünd. 17. novembril 1900
Karksis.

Sydney's Austraalias, suri 11. vee-
bruaril Karl Liivat, sünd. 2. augustil
1911 Tartus.

Tallinnas suri 4. veebruaril Alek-
sander Piip, sünd. 8. novembril 1903
Tuhalaane vallas Viljandimaal.

Hämeenlinnas suri 28. jaanuaril Agnes
Zacharov, n-nä Tobias, sünd. 24. au-
gustil 1886 Kullamaal.

Vermontis, USA-s suri 18. veebruaril
kapten Voldemar Mikk, sünd. 15.
septembril 1902.

Akad. eksamid
Lundi õilkkooli arstiteaduskonna lõ-
petas arstina med. lic. kraadiga Tim
Kivikas Lundist.
Stockholmi Handeshögskola lõpe-
tas tsiviilõkonoomina Ulla Jurik,
Stockholm.

Kui esineb surmajuhutum

Konsulteerige suurima usaldu-
sega matusebürood

A. C. Andersson

Begravnings- och
Eldbegängelsebyrå

Östra Långgatan 14, Göteborg
pöiki vastu NK P-maja.
Tel. 031/1153 06 - 1190 46
Korter 23 41 52 - 18 69 41

Erialas:

Eestikombelised
matustalitused

ENDLA POKA-TOMANDER

Aug. Liiv 50-aastane

Norrköpingi eestlaskonna tuntu-
maid tegelasi August Liiv jõuab
üle pooleajaja kümnisse 10. märtsil.

Juubilar põlvneb põlisesst Ihasalu
merimeeste perekonnast. Selle elu-
kuse valis ka Liiv noorukina, kuid
vanematest päritud muusikaalns viis
teda peagi Tallinna Konservatooriumi
fagotiklassi ja fagotimängijana sõ-
javäe orkestrisse.

Õpingud Konservatooriumis katkes-
tas aga põgenemine kodumaalt Soome,
kus teenis vabatahtlikuna van-
nssrahva mereväes.

Jõudes Soomest Rootsi üritas õpin-
gude jätkamist muusika alal, kuid
majanduslikel põhjustel oli sunnitud
üle minema praktilisele alale, oman-
dades masinaehituse inseneri kutse.
Juubilar töötab sellel alal praeguigi
Goodyeari tehnilises osakonnas sekt-
siooni juhatajana.

Rööbiti kutsetööga on A. Liiv pü-
hendanud palju huvi ja aega sell-
skondlikule tööle kohalikkude eesti
organisatsioonides. Tähtsaimaks sel-
lest tööst võib lugeda tema tegevust
Norrköpingi Eesti Täienduskoollis ja
Täienduskeskkoolis, kus toimib mõle-
ma kooli juhatajana.

Koos koolijuhataja ülesannetega
on A. Liivi kaastöö koolluendusslik-
kude pedagoogiliste katsete läbiviimi-
selt Norrköpingi koolide juures oli-
se tühtsusega.

Oma vastutuleliku ja heatehtliku
iseloomu tõttu on juubilar saanud
endale palju sõpra. Arvukas õpilaste
pere ja sõprade ring soovivad temale
palju edu tegutsemisel endale süda-
melähedaste ja teistele kasulikkude
ettevõtete juures.

AADU KAJASSAAR

Mälestused Joëlähntmest

Käesolevad read on üleskutseteks
kõikidele Joëlähntmest vallast pärinevate
eestlastele vabas maailmas. Üle-
skutseteks ühiseks aksiooniks: jääd-
vustada oma mälestused koduvallast
Joëlähntmest.

Juigem loota, et käesolevad read
leivad soojasidumilikku suhtumist
igas endises Joëlähntmest. Minu
palve on Sinule, armas endine Joë-
lähntme ranna-küladel kalur. Minu
palve on samavõrra Sulle, endine
Joëlähntme maaküladel talupere-
naine ja peremees. Aga minu palve on lõ-
puks ka Sinule, Joëlähntme tööstus-
asutajatest pärinev kaasmaalane: —
ühine allakirjutatuna armastuses ko-
dukohast kaasa toodud mälestuste
jäädvustamiseks ja säilitamiseks.

Joëlähntme veld ja kihelkond on
seda väärt, et teda mitte unustada,
— ja on seda väärt, et igatüks meist
annaks osakese nende mälestuste ühi-
sesse salve.

Iga Joëlähntmelane, kes soovib suh-
tub üllatoodud mõtteisega, on teretul-
nud "külastama" ja kaastööline (kas
kirja teel või telefonil) allakirjutama
le ja tänuilult võtan vastu iga ette-
paneku ja mõtteavalduse.

Seda eesmärgiga: koondada kord
vabad Joëlähntmelased ja ühelt lüha
oma kodukohast kaasa toodud mäle-
stuste säilitamise "organisatsioon".
Iga lühikonegi kirjake on teretul-
nud, igale telefonikõnlele ütlen ette
oma siira tänu.

Kohaliku elu

STOCKHOLM

Kella-viie-tee

Stockholmi Eesti Tennisklubi 20.
aasta juubeliga seoses toimub püha-
päeval, 11. märtsil kell 14.30 kella-
viie-tee Öpperikeldri peoruumides.

Muusikalises osas ja lauluteekan-
netega esinevad sopran Mari Kamp,
noortetrio Mari ja Tiit Siim ja Jaan
Seim. Tantsuks mängib, nagu varase-
matel aastatel, E. Sjöndi orkester.
Traditsiooniliselt toimub ka loterii.
Võitude hulgas mitu tennisreketti.
Sissepääs kr. 15.-, õppivale noorsoole
kr. 10.-. Kõik teretulemast!

JR 200 juhatus

Ühing JR 200 juhatus valiti 10. vee-
bruaril toimunud peakoosolekul järg-
miselt:

Esimees Ilmar Laan, liikmed:
Erich Kimber, Elvo Loosme, Rein
Moors, Rein Puusepp, Ilmar Ussisoja
ja Tõnis Salum (uus), asemikud:
Eino Talmel, Väino Esken ja Ago
Vallas. Revisjonikomisjon: Dag Esto-
nius, Enno Kangro ja Helder Taim-
re.

● New Yorgis kihlusid mag. ins.
Jaak Järison Los Angelesest ja dr.
chem. Siret Jaanus New Yorgist.

Pika raske haiguse järele lah-
kus minu armas abikaasa

Karl Lantov

Sünd. 12. 12. 104 Haljalas

Surn 3. 3. 1973 Boräsis

Valusasti leinas mälestav

ABIKAASA OLGA
SUGULASED EESTIS

Armast õmest ja tädimeest

Karl Lantov'i

mälestav leinas

ALFRED abikaasaga
MEEDI

MICAEALA JA VAINO
perekonnaga

Head sõpra

Karl Lantov'i

mälestav

E. HARJULA perekonnaga
J. TUL abikaasaga
P. JUST

Oma asutajat-liiget
Erich Arras't

mälestab leinas

EESTI PENSIONARIDE ÜHING
STOCKHOLMIS

Aramast

Osvald Lepp'a

mälestav

LINDA ja RICHARD
KOOLMEISTER
VIIVI BALADI

Armast ema, venda ja abikaasat

Mari Kübar'at

Sünd. 6. 1. 1883

Surn. 27. 6. 1972

Oskar Kübar'at

Sünd. 8. 4. 1914

Surn 18. 2. 1973

mälestavad kurbuses

SALME

LEIDA perekonnaga

EDGAR perek. Eestis

ALBERT perek. Rootsis

Kaduvikku läinud armast
perekonnasõpra

Osvald Lepp'a

mälestav

VALENTIN ja ADA

REOSE

JURI ja SALME

RENMELGAS

Puhake rahu kodukalmistul!

Uppsala Eesti Skaudisõprade Seltsi peakoosolekul, mis peeti veebruaris, valiti uue juhatus järgmises koosseisus: Esimese Ellen Lindvere, abiesimees Nikolai Maripuu, kirjatoimetaja Ella Kivineeme, abikirjatoimetaja Maimu Laadi, laekur Salme Vahtras, abilaekur Alide Nõu.

Rootsi televisiooniprogramm

TV Lördag

9.00 Jak. Färg. 10. Operabesök.
9.10 Dum som en gås — norskt reportage om aggressioner och sammanhållning bland djur. Filmen har inspelats vid Öster-Malma-laboratoriet i Södermanland.
9.50 Synchrony. Färg. Kortfilm av Norman McLaren från 1971.
Suomenkieliset ohjelmat:
Finskspråkiga program:
10.00 Olympiavuosi 1972. Färg. Glimtar från vinter-OS i Sapporo och sommar-OS i München.
11.00 En français. Färg. 7. Qui a cassé?
11.15–11.35 Filma själv. Färg. 2. Kameran och dess möjligheter.
13.15 TV-cup i handboll — från semifinalerna i ungdomsturneringen. Arne Hegerfors.
14.45 Start 4. Färg. Engelska för vuxna.
15.00 Arvingarna. Färg. Del 9. Repris.
15.50 Tipsextra. Färg. Lef Larsson och Lennart Hyland.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Aktuellt i veckan. Färg. Textat.
18.25 Fransmännens Frankrike. Färg. Reportage från BBC om det Frankrike som turisterna sällan möter.
18.55 Inför söndag. Färg. Stockholm Gosskör och ärkebiskop Olof Sundby.
19.00 Teskedsgumman och resan. Färg.
19.30 Sydafrikas gisslan: Lesotho. Färg. Mitt i apartheidpolitikens Sydafrika ligger Lesotho, ett land utan rasatavskilnad. Om Lesotho och dess framtida möjligheter berättar Per Wästberg och Bengt Åke Kimbré.
20.10 Melodifestivalen 1973. Färg. Ett svep från finalerna i Finland, Norge och Sverige. Vi får höra varje lands tre bästa melodier.
Gäster är Sture Borgegård, musikförläggare, Roland Eilworth, SR, Bengt-Arne Wallin, repr. SKAP, Lars Weck, journalist, och Sylvia Vrethammar. Vård: Alicia Lundberg.
21.00 Aktuellt med TV-nytt, sport och väder.
21.30 Platsen för brottet. Färg. 2. Guld från Frankfurt.
I rollerna: Christian Blech, Michael Gruner, Klaus Höhne, Mila Kopp, Karl Liefen m fl.
23.00–23.05 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2

14.15 Krig och fred. Färg. 7. Kärlek, hat och nya ideal. Repris.
15.00 Harstena — ö i Gryts skärgård. Färg. Olof Adolphsson kaserar.
15.30 En svensk gruva i Norge läggs ner. Repris.
16.05 Din stund på jorden. Del 4. Textat. Repris.
16.55 Varför måste man dö? Textat.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Hinku och Vinku. Färg.
17.35 Mumlan. Färg.
18.00 Skattkammaren. Färg.
18.30 Huset Krupp. Färg. Fransk serie om dynastin Krupps historia.
19.10 Urtidsskogen. Färg. Om de gigantiska kaliforniska rödträden, som i vissa fall kan bli flera tusen år gamla.
19.30 Rapport med TV-nytt, väder och sport.
20.00 Piratserie: Mannen som blev ensam. Färg. Del 2. Manus och regi: Ingvar Skogberg.
Medv: Anders Ek, Olof Bergström, Gunnar Schyman, Dagny Lind, Stig Johansson, Gudrun Brost, Greta Stave, Halvar Björk, Per Berggren.
20.30 De' va' de' de' med Gruppala, Fem Fräscha Fynd, Anders Henriksson m fl. Färg.
21.00 Dolda begär. Fransk långfilm

från 1959. Regi: Jean Renoir.
Medv: Jean Louis Barrault, Teddy Billa, Jean Toppart, Michel Vitold.
22.35–22.40 TV-nytt, väder.

TV Söndag

Suomenkieliset ohjelmat:
Finskspråkiga program:
10.00 Uutisvilkko.
Nyhetseven.
10.25 Lasten ohjelma: Työtön Paavo Väri.
Barnprogram: Arbetslöse Paavo. Färg.
10.30 Rintamäkeläiset.
Rintamäen Antti on lähtenyt kirkolle puoleen paikalliskokoukseen, Sirka-Liisa on lypsällä ja Leena tiskaa päivällisastioita.
Familjen Rintamäki. Del 2.
11.00–12.15 Högmässa från Hagakyrkan i Göteborg, kyrkoh. Ebbe Haggard. Org. och körled: Folke Lundborg. Ps: 158 1–2; 159 1–5; 204 3–5; 160 2–5 och 1 6–7.
13.00 Korsnäsgränd. Färg.
14.00 TV-cup i handboll. Final i ungdomsturneringen. Arne Hegerfors.
15.30 Hailer om buller. Färg. Amerikansk filmkomedi från 1961 med Jerry Lewis.
17.00 Världen i Fokus. Färg.
17.10 Landet runt.
17.35 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Malta — den kristna ön. Färg.
18.45 Gustavianskt Stockholm. Färg. Promenad med målaren Johan Sevenbom i ett program av Gustaf Nästström och Lennart Ehrenborg.
19.15 Barna Hedenhös. Färg. 8. Sten och Flisa på egna äventyr i Amerika.
19.30 Fint som snus. Färg. Eva By-sing och Bert-Ake Warg.
20.00 Bättre slödder. Färg. Del 5. I rollerna: Roger van Hool, Pierre Tornade, Lucien Hubert, Françoise Seigner, Marie-France Pisier, Maud Rayer, Catherine Alcover, René Érouk, François Darbon.
21.00 Aktuellt med TV-nytt, väder.
21.30 ca Sportspeglar.
22.00–22.05 TV-nytt och väder.

TELEVISION 2

8.55 Stäm gitarren. Färg.
9.00 Jordbruk -73. 6. De dyra maskinerna.
9.30 Bitte 2. Färg.
9.40 Spela gitarr.
10.00 Våra massmedier. En dag på Dagens Nyheter.
10.30–10.50 ca Förskoleprogram. Om — Jonas brev till farfar.
14.50 Det finns inga hjältar mer. Färg. Om USA inför presidentvalet av Lars Hallengren och John Sune Carlsson.
15.35 Ropet — polsk pjäs av Wojciech Solarz.
17.00 Mocambique är vårt land. Färg. Lennart Malmer och Ingela Romare om hur människor i Mocambique arbetar för att få en frihet.
17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Tummelisa. Färg. H. C. Anderssens saga. Gunnar Björnstrand läser och filmen är byggd på Kaj Beckmans bilder.
18.00 Fröken ensam hemma åter gungstol. Färg. 5. Skeppsbrottet vid Oboboda Bordsön.
Medv: Anna Wallin, Pontus Hultgren, Mathias Liljefors, Inga Dindong, Åke Nygren.
18.30 Det är toppen. Färg. Kavalkad av låtar på hitlistornas höjder, från rock'n roll och framåt till i dag. The Second Generation bjuder på sång och dans samt Gilbert O'Sullivan, Bone Mink med Madeleine Bell och Roger Greenaway, Mungo Jerry, John Congos, Richard Harris och Val Doonican.
19.15 Sagan om den första tiden efter domen — novell av Gustaf Heden-vind-Eriksson till teckningar av Maria Blomberg. Uppläsare: Gösta Bredetfeldt.
19.30 Rapport med TV-nytt, väder och sport.
20.10 Våra favoriter. Färg. Träff på Herrgård med Gnesta-Kalle m fl.
21.00 "Med hink och spad och handgranat". Färg. Rim, ramsor och le-

kar som en spegel av det engelska samhället, där överklassens barn inte har mycket gemensamt med arbetarklassens.
21.50 "Kan inte spelas utan stor känsla för naturen..." Färg. Stockholmsfilharmonikernas blåskärvintett spelar Nielsens kvintett för flöjt, oboe, horn, klarinet och fagott op. 43.
22.30 TV-nytt, väder.

TV Måndag

Skol-TV:
9.00–9.30 Jet åk 3. 9. Lärarprogram. Lägstadiet.
10.00–10.10 Switch on! 23. Lägstadiet.
11.00–11.10 Bitte 2. Färg. Nybörjarkurs i tyska för vuxna.
Skol-TV:
12.45–13.05 På de brittiska öarna. 2. Hos Meyricks i Rhondha. Mellanstadiet.
13.35–13.55 Familjekunskap.
14.10–14.35 Matinéteater: Tunneln. Högstadiet, gymnasiet.
15.30–16.45 Den vackra rösten. Färg. Tecknad irländsk folksaga.
17.25 Jordbruk -73. 6. De dyra maskinerna.
17.35 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Deckare apa. Färg. 10. Den gamla graven.
18.30 Halvsju. Färg.
19.30 Livet leker — pjäs av Christopher Hampton. Regi: Jan Halldoff.
I rollerna: Per Ragnar, Hans Klinga, Gunnel Bröström, Dan Ekberg, Lilian Johansson.
20.50 Allehanda. Färg. Bruno Bozzettos prisbelönta kortfilm handlar om krig... bergsbestigning... reklam... television och mycket annat som styr vårt dagliga liv.
21.00 Aktuellt med TV-nytt.
21.30 Väder.
21.35 Jerry Lewis — underhållning artisen och skådespelaren. Färg. Intervjuare: Anett Wolf från dansk TV.
22.30–22.35 TV-nytt, väder.

TELEVISION 2

17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Hinku och Vinku. Färg.
17.35 Vet du var du bor? Färg.
18.00 Rökelse på burk. Färg. En svensk historia från 1970-talet av Sten Dahlgren och Alf Henriksson.
18.30 Fantomplanets hemlighet. Del 7. Dödens kätter.
19.50 Ställ upp. Färg. TV 2:s talang-jakt landet runt. I kväll: Skåne. Programledare: Marianne Klöfver-skjöld.
19.20–19.30 Bergslagsnytt.
19.30 Riksländning.
19.30 Rapport med TV-nytt och väder.
20.00 Vid den svart-vita fronten. Färg. Holländskt reportage från Cairo, Illinois, som speglar stämningen i denna amerikanska småstad, där rasoroligheterna har utvecklat till ett renodlat inbördeskrig mellan polis och svarta.
20.30 Krutubbar — engelsk komedi serie med Arthur Lowe, John Le Mesurier och Clive Dunn.
21.00 Så trodde man förr. Färg. 1. Redan de gamla grekerna.
21.30 Kvällsöppet. Färg. Bo Holmström med gäster.
22.10–22.15 TV-nytt, väder.

TV Tisdag

Skol-TV:
9.00–9.15 Föremålen berättar åk 4. 3. Bockstensmannen. Mellanstadiet.
9.20–9.35 Sexuallkunskap. 1. Så får djuren ungar. Lägstadiet.
10.10 Switch on! 23. Lägstadiet.
10.10 I Norrland. 2. Bland renar och samer. Mellanstadiet.
Förskoleprogram:
10.30–10.50 Om — Jonas brev till farfar.
Skol-TV:
12.00–12.15 Matematik åk 2–3. Färg. Lägstadiet.
12.20–12.30 Matematik åk 4–6. 3. Hur många? 2. Mellanstadiet.

12.45–13.00 Fysik åk 1. 2. Stötter och stötförlopp. Gymnasiet.
13.10–13.30 The mystery on the moor. 1. Out of the blue. Högstadiet.
13.35–13.55 Kraft — rörelse — arbete. 3. Arbete och åter arbete. Högstadiet.
14.00–14.20 Kraft — rörelse — arbete. 1. Allting rör sig. Högstadiet.
Förskoleprogram:
14.30–14.50 Om — Jonas brev till farfar.
16.30–16.45 Den lilla teatern spelar för dig. Färg. Staffan Westerberg och Monica Nielsen.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Träff Isak. Färg. Sportmagasin för alla åldrar.
18.30 Halvsju. Färg.
19.30 Världen i fokus. Färg.
20.00 Arvingarna. Färg. 10. Hjälpl erbjuds utifrån i den brydsamma situation som firmen råkat i till följd av den långa hamnstrejken. Men det sker på bekostnad av firmans oberoende.
I rollerna: Glyn Owen, Jennifer Wilson, Richard Easton, Robin Chadwick, Hilary Tindall, Ralph Michael, Joan Heath m fl.
20.50 Stefan Grossman och en gitarr. Färg.
20.55 Så trodde man förr. Färg. Serie om naturvetenskapens historia.
21.00 Aktuellt med TV-nytt.
21.30 Väder.
21.35 Rysk zigenarteater. Färg.
22.00 TV-nytt, väder.
22.05 Filma själv. Färg. 2. Kameran och dess möjligheter.
22.35–22.50 En français. Färg. 8. A louer.

TELEVISION 2

17.25 TV-nytt, väder.
17.30 Hinku och Vinku. Färg.
17.35 Har erkelan några hörn? Färg.
18.00 Bitte 2. Färg. Nybörjarkurs i tyska.
18.10 Spela gitarr. Färg.
18.30 Fantomplanets hemlighet. Del 8. Stubben brinner.
18.50 Ute. Färg. Fritidsredaktionen i Luleå speglar vad som rör sig i och kring de svenska "skogsalporna", dvs kommunala och privata skidbackar.
19.20–19.30 Nordnytt.
19.30 Riksländning.
19.30 Rapport med TV-nytt och väder.
20.00 Putes tips. Färg.
20.05 Ridder Blåskägg — fransk långfilm från 1951. Regi: Christian-Jaque.
I rollerna: Cécile Aubry, Pierre Brasseur, Jacques Sernas, Jean Debacourt.
21.30 Dokument utifrån. Färg. Internationella reportage.
22.10 Kvällsöppet. Färg. Bo Holmström med gäster.
22.35–23.00 TV-nytt, väder.

TV Onsdag

Skol-TV:
8.30–8.45 Att bygga från grunden — byggtäknik. 6. Vägar. Gymnasiet.
9.00–9.15 Föremålen berättar åk 5. 1. Gruvan. Mellanstadiet.
9.20–9.35 Människan en maskin. 4. Meddelanden utifrån. Mellanstadiet.
11.00–11.30 Så trodde man förr. Färg. 1. Redan de gamla grekerna.
Skol-TV:
12.20–12.35 Familjekunskap. 2. "Vi har det ju bra nu..."

Tak över huvudet.

Ett tältat skyddar en familj mot regn och sol. Sämre än ett tält, men ett bättre hem än inget alls. Det kostar hundra kronor.

Giro 900800-4
Röda korset

Testbildstider

Färgteständning äger rum på följande tider:

Måndag och onsdag:
kl 11.00–12.00; 16.00–17.30.
Tisdag och fredag:
kl 11.00–12.00; 15.00–16.00.
Torsdag och lördag:
kl 11.00–12.00.
Musik sänds till färgtesten måndag-fredag kl 11.00–12.00.
Skol-TV:
Svart-vit testbildsändning äger rum på följande tider:
Lördag:
kl 9.30–11.00; 12.00–15.00.
Testbild med musik en halv timme före programs början.
Måndag och onsdag:
kl 9.30–11.00; 12.00–16.00; 17.30 till programs början.
Tisdag och fredag:
kl 9.30–11.00; 12.00–15.00; 16.00 till programs början.
Torsdag:
kl 9.30–11.00; 12.52–13.30; 16.30 till programs början.